

Potwierdzamy wiarygodność
i rzetelność wyników oceny zgodności

Wydawca:
Polskie Centrum Akredytacji

Adres:
01-382 Warszawa
ul. Szczotkarska 42
tel.: + 48 22 355 70 00
fax: +48 22 355 70 18
e-mail: sekretariat@pca.gov.pl
www.pca.gov.pl

facebook.com/Polskie.Centrum.Akredytacji
twitter.com/PCAgovPL
linkedin.com/company/pca

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

2016

Polskie Centrum Akredytacji

Pracujemy na rzecz zaufania i globalnego uznawania

Polskie Centrum Akredytacji

WIZJA, MISJA I PRIORYTETY

WIZJA – kim chcemy być, jakie mamy aspiracje?

Polskie Centrum Akredytacji dąży do prowadzenia działalności akredytacyjnej:

- w sposób kompetentny, bezstronny, etyczny i wiarygodny;
- opierając się na wiedzy i doświadczeniu odpowiednio zmotywowanego personelu oraz angażując zewnętrznych ekspertów o specjalistycznej wiedzy;
- zgodnie z krajowymi i międzynarodowymi wymaganiami;
- uwzględniając bieżący kontekst organizacji i oczekiwania stron zainteresowanych.

MISJA – do czego zostaliśmy powołani?

Misją Polskiego Centrum Akredytacji jest działanie na rzecz rozwoju gospodarczego kraju poprzez usuwanie barier technicznych w obrocie towarowym, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony interesów publicznych, takich jak zdrowie i bezpieczeństwo, ochrona środowiska i bezpieczeństwo publiczne. Kluczowym celem funkcjonowania Polskiego Centrum Akredytacji jest prowadzenie działalności akredytacyjnej. Jako krajowa jednostka akredytująca dostarczamy wszystkim stronom zainteresowanym zaufanie do wyników oceny zgodności uzyskiwanych przez akredytowane podmioty.

PRIORYTETY STRATEGICZNE – w jaki sposób wypełniamy misję?

1. Zrównoważony rozwój działalności akredytacyjnej oraz harmonizacja usług świadczonych przez akredytowane jednostki oceniających zgodność.
2. Wspieranie organów administracji państwowej i innych stron zainteresowanych w zapewnieniu efektywnych usług w zakresie oceny zgodności.
3. Aktywny udział w pracach organizacji międzynarodowych związanych z akredytacją oraz utrzymanie porozumień o wzajemnym uznawaniu (EA MLA, IAF MLA, ILAC MRA).
4. Dysponowanie personelem o specjalistycznej wiedzy oraz działanie na rzecz rozwoju ich kompetencji.
5. Promowanie akredytowanych usług w zakresie oceny zgodności i ich uznawania na bazie porozumień o wzajemnym uznawaniu MLA.
6. Przejrzystość procedur oraz stałe doskonalenie jakości świadczonych usług.
7. Poufność wyników ocen i bezpieczeństwo informacji dostarczanych przez oceniane jednostki oceniające zgodność.

PCA w liczbach

1550
WAŻNYCH AKREDYTACJI

56
ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW
O AKREDYTACJĘ

74
UDZIELONYCH AKREDYTACJI

1711
ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW DOT. ZMIAN
W ZAKRESIE AKREDYTACJI

12 398
DNI PRZEZNACZONYCH NA OCENY

812
WNIOSKÓW O ROZSZERZENIE
ZAKRESU AKREDYTACJI

690
AUDITORÓW I EKSPERTÓW
WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z PCA

944
WNIOSKÓW O UAKTUALNIENIE
ZAKRESU AKREDYTACJI

1 813 281
ODSŁON WWW.PCA.GOV.PL

78
WNIOSKÓW O PRZENIESIENIE
AKREDYTACJI

182
„ŚLEDZĄCYCH” NAS W MEDIACH
SPOŁECZNOŚCIOWYCH

447
WNIOSKÓW O PRZEDŁUŻENIE
AKREDYTACJI

509
PUBLIKACJI W MEDIACH
NT. AKREDYTACJI PCA

List Dyrektora

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność przekazać Państwu sprawozdanie z kolejnego roku działalności Polskiego Centrum Akredytacji, w którym prezentuję podsumowanie realizacji zadań za 2016 rok. Serdecznie zapraszam do zapoznania się z danymi, dzięki którym przybliżymy Państwu zrealizowane przez nas działania, pokazujące jak istotna w każdym obszarze gospodarki jest akredytacja. Nasza działalność jest prowadzona w warunkach rosnących wymagań konsumentów, przedsiębiorców, regulatorów, które powodują, że – we wszystkich krajach i we wszystkich sektorach rynku – następuje wzrost liczby dobrowolnych i obowiązkowych wymagań technicznych, norm oraz procedur w zakresie badań, inspekcji, weryfikacji i certyfikacji, a tym samym wzrost obszarów zaangażowania akredytacji.

W działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa publicznego w coraz większym stopniu angażowane są akredytowane jednostki oceniające zgodność: jednostki inspekcyjne, jednostki certyfikujące wyroby, jednostki certyfikujące osoby, jednostki certyfikujące systemy zarządzania, laboratoria badawcze, laboratoria medyczne, laboratoria wzorcujące oraz weryfikatorzy emisji gazów cieplarnianych czy weryfikatorzy EMAS (systemu ek zarządzenia i audytu). Bezpieczeństwo wiąże się też nierozdzielnie z zaufaniem. Organizacje bezpośrednio lub pośrednio odpowiedzialne za poszczególne obszary bezpieczeństwa publicznego oraz jednostki oceniające zgodność zaangażowane w czynności związane z zapewnieniem bezpieczeństwa powinny wzbudzać zaufanie do

swoich działań. Jego poziom wzrasta, jeżeli istnieją potwierdzone dowody, że organizacja jest kompetentna w zakresie prowadzonych przez siebie działań. Bezstronnemu potwierdzeniu posiadanych kompetencji służy właśnie akredytacja.

Akredytacja odgrywa niezwykle ważną rolę w systemie zapewnienia bezpieczeństwa, również poprzez ułatwienie wymiany handlowej, zarówno na rynkach krajowych, jak i na rynkach międzynarodowych. Globalizacja umożliwia korzystanie z szerokiej gamy usług i towarów praktycznie we wszystkich państwach naszego globu. Zaspokajanie popytu na towary i usługi musi odbywać się jednak przy zachowaniu wymagań norm bezpieczeństwa dla ludzi i środowiska. Dlatego europejskie i światowe organizacje zrzeszające jednostki akredytujące dążą do tego, by ujednoczyć kryteria oceny w skali całego globu. Tylko akredytacja oparta na bezstronnej ocenie spełniania wymagań norm międzynarodowych, daje gwarancję, że dostawca usługi czy towarów jest wiarygodny. Dlatego też jej posiadanie może być czynnikiem przesądającym o wyborze akredytowanego dostawcy przez zagranicznego kontrahenta. Coraz częściej niezbędnym warunkiem przy ubieganiu się o kontrakty w ramach przetargów jest posiadanie przez jednostkę oceniającą zgodność akredytacji we właściwym zakresie. Poprzez harmonizację wymagań w skali międzynarodowej, akredytacja gwarantuje jednolite stosowanie norm i przepisów, co zapewnia z jednej strony jednolity poziom bezpieczeństwa towarów i usług, a z drugiej – eliminuje bariery utrudniające światowy obrót towarów

i usług. Jeżeli wyrób lub usługa posiadają certyfikat wydany przez akredytowaną jednostkę, to nabywca może mieć zaufanie do tego wyrobu czy usługi.

Prowadzone przez PCA procesy akredytacji zapewniają wszystkim zainteresowanym stronom, w tym ogółowi społeczeństwa, pełne zaufanie do wyników oceny zgodności uzyskiwanych przez akredytowane podmioty, przyczyniając się tym samym do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

Obecnie w Polsce funkcjonuje ponad 1500 podmiotów akredytowanych przez PCA, uczestniczących w ocenie wyrobów i usług trafiających na rynek krajowy i międzynarodowy. Jednym z podstawowych kryteriów, jakie musi spełniać PCA i każda krajowa jednostka akredytująca jest niezależność od wszelkich wpływów i nacisków. Nie może być żadnej wątpliwości, że certyfikat akredytacji został wydany na podstawie innych przesłanek niż bezstronna ocena kompetencji. PCA, podobnie jak inne krajowe jednostki akredytujące w Europie i na świecie, jest w tym względzie rygorystycznie oceniane. Co cztery lata zespół ewaluatorów z innych europejskich jednostek akredytujących sprawdza czy dana jednostka spełnia wymagania międzynarodowej normy dla jednostek akredytujących – ISO/IEC 17011, wymagania określone w rozporządzeniu (WE) 765/2008 oraz wytyczne organizacji międzynarodowych.

Potwierdzeniem spełnienia przez PCA powyższych

wymagań jest przyznanie PCA statusu sygnatariusza wielostronnych porozumień. PCA jest sygnatariuszem wielostronnych porozumień w ramach European co-operation for Accreditation (EA MLA), International Accreditation Forum (IAF MLA) i International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC MRA). Dzięki wielostronnym porozumieniom międzynarodowym, akredytacja stała się swoistym katalizatorem dla gospodarek krajowych – ułatwiając rodzimym firmom wejście i funkcjonowanie na rynkach zagranicznych, natomiast rządowi – dając międzynarodową gwarancję zgodności z normami i innymi wymaganiami. Akredytacja – jako fundament systemu oceny zgodności - może przyczynić się więc do liberalizacji przepisów i likwidacji barier administracyjnych, utrudniających skuteczne funkcjonowanie wielu firmom.

Pragniemy podkreślić, że wszystkie sukcesy PCA zawdzięcza kompetentnym i wykwalifikowanym pracownikom i współpracującym z nami auditorom. To właśnie oni – wykwalifikowani, sprawnie i skutecznie działający w obszarach określonych przez przepisy UE i prawo krajowe oraz w obszarach dobrowolnych – są naszym największym kapitałem. Przekazując sprawozdanie dziękuję wszystkim, którzy przyczyniają się do rozwoju i umacniania naszej instytucji – jednostkom administracji państwowej, pracownikom, współpracownikom oraz klientom PCA.

Lucyna Olborska
Dyrektor Polskiego Centrum Akredytacji

**Na podstawie ustawy z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny
zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. poz. 542):**

**Rozdział 6
Polskie Centrum Akredytacji**

Art. 38.

1. Polskie Centrum Akredytacji, zwane dalej „Centrum”, jest krajową jednostką akredytującą.
2. Centrum jest państwową osobą prawną.
3. Nadzór nad Centrum sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki, zwany dalej „Ministrem”.
4. Centrum działa na podstawie ustawy oraz statutu.
5. Minister, w drodze zarządzenia, nadaje Centrum statut, określając w szczególności strukturę organizacyjną Centrum.
6. Centrum jest uprawnione do używania wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 39.

1. Do zakresu działania Centrum należy:

- 1) akredytowanie jednostek oceniających zgodność;
- 2) sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, w zakresie spełniania przez nie wymagań, o których mowa w art. 22 ust. 4 i art. 24 ust. 3;
- 3) prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność;
- 4) prowadzenie działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji, w tym organizowanie szkoleń i prowadzenie działalności wydawniczej, przy czym działania te nie mogą mieć charakteru komercyjnych usług doradczych;
- 5) współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji, w szczególności w ramach członkostwa w jednostce, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

Spis treści

1.	Działalność akredytacyjna	7
1.1	Realizacja ocen w procesach akredytacji i nadzoru	7
1.2	Rozszerzenia i harmonizacja działalności akredytacyjnej	9
1.2.1	Nowe obszary akredytacji	10
1.2.2	Harmonizacja działalności akredytacyjnej	10
1.2.2.1	Programy akredytacji	14
1.2.2.2	Wdrożenie znowelizowanych norm zawierających wymagania akredytacyjne	14
1.2.2.3	Wdrożenie dokumentów EA, IAF, ILAC dot. akredytowanych jednostek oceniających zgodność	15
2.	Wsparcie zewnętrzne i współpraca	16
2.1	Współpraca z administracją państwową	16
2.2	Współpraca z PKN	17
2.3	Współpraca z prywatnymi właścicielami sektorowych programów oceny zgodności	17
2.4	Współpraca międzynarodowa	18
2.4.1	Rozszerzenie zakresu EA MLA o akredytację organizatorów badań biegłości	18
2.4.2	Zgromadzenia Ogólne EA, IAF, ILAC	19
2.4.3	Porozumienia o współpracy z zagranicznymi jednostkami akredytującymi	20
2.4.4	Organizacja spotkań o charakterze międzynarodowym	20
2.4.5	Umowy w ramach polityki transgranicznej	21
2.5	Działalność informacyjno-promocyjna	22
2.5.1	Współpraca z mediami	22
2.5.2	Strona internetowa PCA	22
2.5.3	Broszury informacyjne	23
2.5.4	Biuletyn „PCA Info”	23
2.5.5	Media społecznościowe	23
2.5.6	Udział w zewnętrznych konferencjach i seminariach	24
2.5.7	Konferencje organizowane przez PCA	25
2.5.8	Spotkania z jednostkami oceniającymi zgodność	25
3.	Zarządzanie i monitorowanie działalności	26
3.1	Nowe regulacje prawne dotyczące akredytacji	26
3.2	Powołanie Dyrektora PCA	27
3.3	Powołanie nowej Rady ds. Akredytacji	27
3.4	Powołanie nowego Komitetu Odwoławczego	29
3.5	Zmiana struktury organizacyjnej PCA	29
3.6	System zarządzania PCA	31
3.7	Bezpieczeństwo informacji	32
3.8	Antykorupcja	32
3.9	Monitorowanie i doskonalenie działalności PCA	33
3.9.1	Ewaluacje i kontrole wewnętrzne	33
3.9.2	Kluczowe działania doskonalące	34
3.9.3	Dostosowanie procedur PCA do potrzeb zainteresowanych stron, wymagań prawnych, norm i wytycznych	36

3.10.	Informacje zwrotne od stron zainteresowanych	37
3.10.1.	Badanie satysfakcji jednostek oceniających zgodność	37
3.10.2.	Uwagi do wyników oceny i jej przebiegu (FA-71)	37
3.10.3.	Skargi na PCA i akredytowane jednostki oceniające zgodność	38
3.10.4.	Odwołania	38
4.	Zarządzanie kapitałem ludzkim	39
4.1.	Personel stały	39
4.2.	Audиторzy i eksperci	40
4.3.	Komitety techniczne	41
4.4.	Zarządzanie działalnością szkoleniową	42
5.	Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa PCA	43
5.1.	Zmiana cennika opłat za czynności związane z akredytacją	43

1

Działalność akredytacyjna

1.1 Realizacja ocen w procesach akredytacji i nadzoru

Do podstawowych zadań Polskiego Centrum Akredytacji należy „akredytowanie jednostek oceniających zgodność oraz sprawowanie nadzoru nad akredytowanymi jednostkami oceniającymi zgodność, w zakresie spełniania przez nie wymagań”². PCA prowadzi procesy akredytacji i nadzoru nad następującymi jednostkami:

- laboratoriami: badawczymi, wzorcującymi, medycznymi;
- jednostkami certyfikującymi: wyroby, systemy zarządzania, osoby;
- jednostkami inspekcyjnymi;
- weryfikatorami: EMAS, GHG;
- organizatorami badań biegłości.

PCA, działając na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarki oraz zgodnie z planem działalności na rok 2016, pozytywnie zaopiniowanym przez ministra właściwego ds. gospodarki, osiągnęło w 2016 roku cele wyrażone w formie mierników w postaci liczby ważnych akredytacji i średniego czasu trwania procesu akredytacji.

Liczba ważnych akredytacji³:

- planowana wartość miernika – 1 490
- osiągnięta wartość miernika – 1 550

Średni czas trwania procesu akredytacji:

- planowana wartość miernika < 11,5 miesiąca
- osiągnięta wartość miernika: 11 miesięcy dla wszystkich wniosków o akredytację 9 miesięcy, z wyłączeniem procesów, dla których klient wnioskował o wydłużenie terminów proceduralnych.

W 2016 roku nastąpił wzrost liczby akredytowanych podmiotów, który wynikał z rosnącego zapotrzebowania na wyniki akredytowanych usług ocen zgodności, a tym samym większego zainteresowania akredytacją ze strony jednostek oceniających zgodność.

²Zgodnie z ustawą z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. poz. 542).

³Wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

Poniższa tabela przedstawia liczbę ważnych akredytacji oraz stan realizacji procesów akredytacji i nadzoru przeprowadzonych przez PCA w 2016 roku:

	RAZEM	laboratoria badawcze	laboratoria wzorujące	laboratoria medyczne	organizatorzy badań biegłości	jednostki certyfikujące wyroby	jednostki certyfikujące systemy zarządzania	jednostki certyfikujące osoby	jednostki inspekcyjne	weryfikatorzy EMAS	weryfikatorzy GHG
WAŻNYCH AKREDYTACJI NA KONIEC ROKU	1550	1239	122	11	5	82	40	15	20	8	8
Złożonych wniosków o akredytację	56	38	6	0	0	6	1	1	2	2	0
Złożonych wniosków w nadzorze (łącznie), w tym:	1711	1373	89	16	4	125	66	17	17	2	2
wniosków o rozszerzenie zakresu akredytacji	812	640	45	5	4	75	32	6	4	0	1
wniosków o uaktualnienie zakresu akredytacji	944	804	20	11	2	58	29	7	13	0	0
wniosków o przeniesienie akredytacji	78	59	7	0	0	1	6	0	3	2	0
wniosków o przedłużenie akredytacji	447	392	25	2	1	13	4	2	7	0	1
Udzielonych akredytacji	74	48	11	1	0	7	2	2	3	0	0
Zawieszonych akredytacji - na dzień 31.12.2016	9	8	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Akredytacje zawieszone w całości lub części zakresu w trakcie całego roku	57	47	3	1	0	4	1	0	0	0	1
Cofnięć akredytacji	27	22	0	0	0	3	1	1	0	0	0
Przerwań procesów akredytacji	8	4	2	0	1	0	0	0	1	0	0
PROCESY AKREDYTACJI, W TYM :											
wizytacji wstępnych	23	15	7	1	0	0	0	0	0	0	0
przeглядów dokumentacji	68	38	9	1	0	8	3	3	4	2	0
ocen na miejscu	71	39	13	0	0	9	2	2	5	1	0
obserwacji (prowadzonych osobno)	7	0	0	0	0	1	4	2	0	0	0
PROCESY NADZORU:											
ocen na miejscu	1430*	1198	96	9	5	92	53	21	23	8	8
obserwacji (prowadzonych osobno)	191	0	0	0	0	93	65	12	0	6	15
przeглядów dokumentacji	152*	92	19	0	1	32	14	5	1	0	0

* Wartość „Razem” nie jest sumą dla poszczególnych rodzajów akredytacji, ponieważ ocena połączona dwóch lub więcej akredytacji jest uwzględniona jako jedna ocena.

1.2 Rozszerzenia i harmonizacja działalności akredytacyjnej

Zadania realizowane przez PCA w ramach rozwoju działalności akredytacyjnej są determinowane uwarunkowaniami funkcjonowania systemu akredytacji i zapotrzebowaniem rynku usług oceny zgodności. Rozwój działalności akredytacyjnej jest przedmiotem stałej aktywności PCA i jest realizowany w przedziałach czasu dostosowanych do terminów wdrażania i obowiązywania nowych oraz nowelizowanych wymagań akredytacyjnych, jak również bieżących potrzeb zainteresowanych stron. Działania te realizowane są zgodnie z przyjętymi „Kierunkami rozwoju działalności akredytacyjnej na lata 2015-2017”.

1.2.1 Nowe obszary akredytacji

DAB-14 Akredytacja laboratoriów badawczych i jednostek inspekcyjnych do celów homologacji

W ramach kontynuacji tematu podjętego w 2015 roku, PCA wspólnie z Transportowym Dozorem Technicznym opracowało program akredytacji DAB-14, w którym zostały określone wymagania i zasady akredytacji do celów homologacji w obszarze badań i inspekcji. Program uwzględnia wymagania przepisów prawa stosowane w powiązaniu z wymaganiami norm akredytacyjnych: dla laboratoriów badawczych – PN-EN ISO/IEC 17025 i jednostek inspekcyjnych – PN-EN ISO/IEC 17020. Akredytacja jednostek oceniających zgodność prowadzących działalność w obszarze homologacji ma charakter obligatoryjny, na podstawie ustawy prawo o ruchu drogowym⁴.

Identyfikacja elektroniczna i usługi zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (eIDAS)

PCA rozszerzyło zakres działalności akredytacyjnej o obszar eIDAS (*electronic identification and trust services*

for electronic transactions in the internal market, zwane rozporządzeniem eIDAS). Od 8 lipca 2016 roku jednostki certyfikujące wyroby mogą wnioskować do PCA o akredytację w zakresie działań przewidzianych dla tych jednostek w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014⁵. Warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu akredytacji w wyżej wymienionym obszarze jest spełnienie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17065: 2013-03, a ponadto wymagań normy PN-ETSI EN 319 403 v2.2.2:2015-12 oraz rozporządzenia (UE) nr 910/2014⁶.

DAC-24 Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów krajowego systemu oceny zgodności wyrobów budowlanych

Nowym obszarem działalności akredytowanej przez PCA jest działalność jednostek certyfikujących dokonujących ocen zgodności w zakresie rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa⁷ (system krajowy). Akredytacja w tym obszarze jest prowadzona w ramach programu akredytacji DAC-24 opracowanego przez PCA w uzgodnieniu z Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa oraz Komitetem Technicznym Specjalistycznym do spraw akredytacji jednostek oceniających zgodność wyrobów budowlanych w zakresie regulacji krajowej.

Akredytacja jednostek oceniających zgodność prowadzących działalność w obszarze krajowego systemu oceny i certyfikacji bezpieczeństwa produktów informatycznych realizowanego w odniesieniu do wymagań serii norm ISO/IEC 15408 (Common Criteria)

W ramach realizowanego przez Ministerstwo Cyfryzacji Krajowego systemu oceny i certyfikacji bezpieczeństwa produktów informatycznych, PCA prowadzi prace

⁴ Art. 70 z ust. 2 pkt. 4 ustawy „Prawo o ruchu drogowym”.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym.

⁶ Dz.Urz.UE L 257 z 28.08.2014 r.

⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz.U. poz. 1966).

mające na celu rozszerzenie działalności o akredytację jednostek oceniających zgodność w obszarze krajowego systemu oceny i certyfikacji bezpieczeństwa produktów informatycznych, w odniesieniu do wymagań serii norm ISO/IEC 15408. W opracowanie nowego programu akredytacji są zaangażowani przedstawiciele Ministra Cyfryzacji, Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej, instytutów naukowych oraz jednostek oceniających zgodność planujących prowadzić działania w tym obszarze.

1.2.2. Harmonizacja działalności akredytacyjnej

1.2.2.1. Programy akredytacji

DAB-09 Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących testy urządzeń radiologicznych

W 2016 roku, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentu przez Ministerstwo Zdrowia, zakończono prace nad kolejną nowelizacją DAB-09, uwzględniającą zmiany wynikające z ogłoszonego rozporządzenia⁸ Ministra Zdrowia.

DAB-10 Akredytacja laboratoriów badawczych – dostawców usług kryminalistycznych wykonujących czynności laboratoryjne

W dokumencie DAB-10 określono specyficzne wymagania akredytacyjne, mające zastosowanie w akredytacji dostawców usług kryminalistycznych wykonujących czynności laboratoryjne ze szczególnym uwzględnieniem badań genetycznych i badań daktyloskopijnych (linii papilarnych). Zakresem dokumentu objęto czynności laboratoryjne obejmujące kompleksowo ujawnianie i badanie śladów na obiektach, badanie, analizę i ocenę dowodów kryminalistycznych oraz wyłącznie badania, analizę i ocenę dowodów kryminalistycznych. Akredytacja w tym obszarze ma charakter obligatoryjny

na podstawie decyzji ramowej Rady 2009/905/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. Dokument DAB-10 został zaopiniowany i uzgodniony z Ministerstwem Sprawiedliwości oraz Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

DAB-18 Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pola elektromagnetycznego w środowisku

W 2016 roku zakończono prace związane z przygotowaniem programu akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pola elektromagnetycznego w środowisku. Dokument DAB-18 został przygotowany do stosowania w działalności akredytacyjnej PCA i ma na celu harmonizację podejścia do oceny kompetencji w procesach akredytacji i nadzoru laboratoriów badawczych wykonujących pomiary pola elektromagnetycznego w środowisku ogólnym, z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Dokument został opracowany przez zespół ekspertów z wiodących instytutów badawczych przy współpracy z Ministerstwem Środowiska.

DAB-08 Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących pomiary emisji gazów lub pyłów do powietrza ze źródeł stacjonarnych

Nowelizacja dokumentu DAB-08 związana była z dostosowaniem wymagań akredytacyjnych do aktualnych przepisów prawa funkcjonujących w obszarze pomiarów emisji ze źródeł stacjonarnych, w tym rozporządzenia Ministra Środowiska⁹, które w swoich regulacjach dostosowuje prawodawstwo polskie do prawa Unii Europejskiej, w szczególności wdraża dyrektywę¹⁰ w sprawie emisji przemysłowych. Prace nad dokumentem prowadzone były przez PCA w uzgodnieniu z Ministerstwem Środowiska, Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska, a także przy współpracy Komitetu Technicznego Specjalistycznego ds. Środowiska.

⁸ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 listopada 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej (Dz.U. 2015 poz. 2040).

⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz.U. z 2014 r. poz. 1542).

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.Urz.UE L 334 z 17.12.2010 r.).

DA-06 Zapewnienie spójności pomiarowej w badaniach przewodności elektrycznej właściwej i pH

W 2016 roku zakończono czynności związane z opracowaniem załącznika nr 1 do dokumentu DA-06. Dokument określa specyficzne wymagania, których spełnienie jest wystarczające do wykazania zapewnienia spójności pomiarowej w badaniach przewodności elektrycznej właściwej i pH. Zawiera także zalecenia do stosowania podczas wyboru materiałów odniesienia oraz innych sposobów zapewnienia spójności pomiarowej w przedmiotowym obszarze badań i pomiarów.

DAB-13 Akredytacja laboratoriów badawczych wykonujących badania pozostałości środków ochrony roślin na potrzeby certyfikacji w rolnictwie ekologicznym

PCA w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz przy współpracy z Komitetem Technicznym Specjalistycznym ds. Rolnictwa i Żywności kontynuowało w 2016 roku opracowanie dokumentu DAB-13. Dokument zawiera szczegółowe wymagania akredytacyjne dla laboratoriów wykonujących badania pozostałości środków ochrony roślin na potrzeby certyfikacji w rolnictwie ekologicznym, w rozumieniu przepisów rozporządzenia¹¹ Rady (WE) nr 834/2007, które zostały wskazane jako laboratoria urzędowe w rozporządzeniu¹² Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Akredytacja w tym obszarze ma charakter obligatoryjny¹³.

DAVE-02 Akredytacja weryfikatorów środowiskowych w obszarze gospodarki odpadami

PCA, przy współpracy Grupy Ekspertckiej ds. akredytacji weryfikatorów wykonujących audyty przedsiębiorców wystawiających dokumenty potwierdzające wykonanie recyklingu oraz w uzgodnieniu z Minister-

stwem Środowiska, opracowało program akredytacji DAVE-02. Dokument powstał w celu harmonizacji podejścia do akredytacji weryfikatorów środowiskowych wykonujących ww. audyty¹⁴, o którą mogą wnioskować akredytowani weryfikatorzy EMAS.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania w programie QMS (PN-EN ISO 9001:2015) i EMS (PN-EN ISO 14001:2015)

Kontynuowano proces uaktualnienia zakresów akredytacji w obszarach QMS i EMS w odniesieniu do nowych wydań norm PN-EN ISO 9001:2015 i PN-EN ISO 14001:2015. PCA przeprowadziło 20 ocen akredytowanych podmiotów (przy 39 udzielonych akredytacjach w QMS i 24 w EMS). Planowany termin zakończenia wszystkich ocen jednostek certyfikujących QMS i EMS z zastosowaniem ww. wymagań upływa 14.09.2018 r. Realizowane działania są prowadzone w związku z opublikowaniem nowego wydania norm PN-EN ISO 9001 „System Zarządzania Jakością” i PN-EN ISO 14001 „System Zarządzania Środowiskowego” i ustaleniem przez Zgromadzenie Ogólne IAF trzyletniego okresu przejściowego.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania w programie QMS w produkcji bezpośrednich materiałów opakowaniowych produktów leczniczych (PN-EN ISO 15378:2015-12)

PCA rozpoczęło oceny akredytowanych podmiotów w ramach uaktualnienia zakresu akredytacji w obszarze nowego wydania normy PN-EN ISO 15378:2015-12. Pierwsza ocena, mająca na celu uaktualnienie zakresu akredytacji w tym obszarze, została przeprowadzona w listopadzie 2016 roku. Do końca roku zrealizowano dwie oceny w siedzibie akredytowanych podmiotów

¹¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.Urz. WE. L 189 z 20.7.2007 z późn. zm.).

¹² Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie laboratoriów urzędowych i referencyjnych oraz zakresu analiz wykonywanych przez te laboratoria (Dz.U. z 2015 r., poz. 795).

¹³ Na podstawie rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U. UE L 165 z 30.04.2004, z późn. zm.).

¹⁴ Zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. poz. 888, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. poz.1688).

(przy dwóch udzielonych akredytacjach). Okres przejścia akredytowanych jednostek na nowe wydanie normy PN-EN ISO 15378:2015-12 upływa 31.03.2017 r.

Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania w programie QMS w obszarze produkcji wyrobów medycznych (norma PN-EN ISO 13485:2016-04)

PCA uruchomiło oceny jednostek certyfikujących systemy zarządzania, które wdrożyły w działalności program certyfikacji produkcji wyrobów medycznych obejmujący wymagania nowego wydania normy PN-EN ISO 13485:2016. Pierwszą ocenę PCA zrealizowało w listopadzie 2016 roku. Łącznie, w 2016 roku, oceniono dwie akredytowane jednostki, z czterech akredytowanych podmiotów. Zakończenie okresu przejściowego ustalone zostało na 28.02.2019 r.

Akredytacja jednostek inspekcyjnych w zakresie weryfikacji technologii środowiskowych (ETV)

PCA przygotowało zasoby umożliwiające rozpatrywanie i procedowanie wniosków o uaktualnienie zakresów akredytacji jednostek inspekcyjnych w obszarze weryfikacji technologii środowiskowych, w związku z nowelizacją dokumentów stanowiących kryteria oceny kompetencji. Zrealizowane działania są związane z opublikowaniem przez Komisję Europejską w dniu 27.07.2016 r. kolejnej wersji dokumentu „Ogólny Protokół Weryfikacji

(GVP)”, wersja 1.2, będącego podstawowym dokumentem odniesienia dla wdrażania procedur pilotażowego programu weryfikacji technologii środowiskowych (ETV) przez jednostki w nim uczestniczące. Równoległe opublikowane zostały dwa nowe przewodniki, do wykorzystania przez akredytowane jednostki inspekcyjne, dotyczące akceptacji wyników badań i auditowania jednostek wykonujących badania. 15 listopada 2016 roku opublikowana została norma ISO 14034:2016 „Environmental management – Environmental technology verification (ETV)” przedstawiająca techniczne wymagania prowadzenia procesów weryfikacji z uwzględnieniem wymagań dokumentu GVP.

Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji

PCA uaktualniło i wdrożyło do stosowania znowelizowane wydanie 3. dokumentu DA-11. Jego nowelizacja podyktowana była wejściem w życie ustawy¹⁵ o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, jak również koniecznością uaktualnienia wykazu aktów wspólnotowego prawodawstwa harmonizacyjnego. Najistotniejszą zmianą dla jednostek posiadających lub ubiegających się o akredytację do celów notyfikacji jest możliwość uzyskania akredytacji w obszarze procedur oceny zgodności – modułów jakościowych (D, D1, E, E1) w odniesieniu do wymagań normy zharmonizowanej PN-EN ISO/IEC 17065. Podejście to jest spójne z podejściem prezentowanym w Niebieskim Przewodniku – wydanie 2016 rok¹⁶.

¹⁵ Ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. poz. 542).

¹⁶ Dz.Urz. UE C 272 z 26.07.2016.

Stan akredytacji dla celów notyfikacji przedstawia poniższa tabela:

Dyrektywa/ rozporządzenie	Zakres	Liczba aktywnych podmiotów na dzień 31.12.2016 r.
92/42/EWG	Sprawność nowych kotłów grzewczych	1
2014/28/UE	Materiały wybuchowe do użytku cywilnego	2
2014/34/UE	ATEX	9
2013/53/UE	Łodzie rekreacyjne	1
2014/33/UE	Dźwigi	4
2014/90/UE	Wyposażenie statków morskich	2
2014/68/UE	Urządzenia ciśnieniowe (PED)	9
2014/53/UE	Urządzenia radiowe	2
2000/14/WE	Hałas do środowiska	4
2014/32/UE	Przyrządy pomiarowe (MID)	4
2014/30/UE	Kompatybilność elektromagnetyczna (EMC)	4
2006/42/WE	Maszyny (MD)	1
2013/29/UE	Wyroby pirotechniczne	2
2008/57/WE	Interoperacyjność kolei	6
2014/31/UE	Wagi nieautomatyczne (NAVI)	1
2014/29/UE	Proste zbiorniki ciśnieniowe (SPV)	4
2009/142/WE	Urządzenia spalające paliwa gazowe	1
(UE) Nr 05/2011	Wyroby budowlane	48

Ponadto, w związku z nowymi wydaniem dyrektyw oraz nowelizacją dokumentu DA-11, PCA znowelizowało i wdrożyło do stosowania, w uzgodnieniu z Ministerstwem Rozwoju, dokument DAN-03 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy 2014/68/UE w sprawie urządzeń ciśnieniowych oraz dyrektywy 2014/29/UE w sprawie prostych zbiorników ciśnieniowych”. Nowelizacja podyktowana była:

- wejściem w życie dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/68/UE oraz 2014/29/UE;
- potrzebą powiązania możliwych do wyboru norm akredytacyjnych z modułami oceny zgodności w sposób spójny z podejściem prezentowanym w dokumencie DA-11.

W 2016 r. uaktualniono i wdrożono do stosowania, w uzgodnieniu z Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa oraz Urzędem Transportu Kolejowego, dokument DAN-02 „Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie”. Nowelizacja podyktowana była w szczególności:

- opublikowaniem rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie interoperacyjności systemu kolei (Dz.U. poz. 254);
- opublikowaniem tekstu jednolitego ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2015 poz. 1297 z późn. zm.).

Ponadto w 2016 roku zgodnie z przyjętymi „Kierunkami rozwoju działalności akredytacyjnej na lata 2015-2017”, PCA prowadziło prace nad następującymi programami akredytacji:

- badania odpadów;
- badania materiału roślinnego;
- badania obiektów inżynierskich, w szczególności obiektów mostowych;
- badania odporności na czynniki środowiskowe;
- badania bezpieczeństwa użytkowania sprzętu elektrycznego.

1.2.2.2. Wdrożenie znowelizowanych norm zawierających wymagania akredytacyjne

PN-EN ISO 15189:2013-05 Laboratoria medyczne – Wymagania dotyczące jakości i kompetencji

PCA zakończyło oceny na miejscu oraz potwierdziło kompetencje w odniesieniu do znowelizowanych wymagań normy PN-EN ISO 15189:2013-05 we wszystkich akredytowanych laboratoriach medycznych (łącznie 11). Zrealizowane działania wynikają z rezolucji ILAC (GA 16.21), ustalającej dzień 1.03.2016 r. jako ostateczny termin wdrożenia do stosowania normy ISO 15189:2012.

PKN-ISO/TS 22003:2015-06 Systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności. Wymagania dla jednostek prowadzących audit i certyfikację systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności

Zgodnie z ogłoszonym w 2015 roku komunikatem PCA w sprawie wprowadzenia zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności (FSMS), wynikających z opublikowania Specyfikacji Technicznej PKN-ISO/TS 22003:2015-06, w grudniu 2016 roku PCA zakończyło realizację działań w okresie przejściowym. W tym czasie wydano 9 decyzji o uaktualnieniu zakresu akredytacji w programie FSMS.

ISO/IEC 17021-1 Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek prowadzących audyty i certyfikację systemów zarządzania. Część 1: Wymagania

W związku z opublikowaniem normy akredytacyjnej PN-EN ISO/IEC 17021-1:2015, PCA przeprowadziło 23 oceny w siedzibie (przy 39 akredytowanych podmiotach). Do końca roku wydano 5 decyzji w tej sprawie. Planowanym terminem zakończenia ocen jest 15.06.2017 r.

ISO/IEC 27006:2015 Technika informatyczna – Techniki bezpieczeństwa – Wymagania dla jednostek prowadzących audyt i certyfikację systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji

W związku z opublikowaniem normy ISO/IEC 27006:2015, PCA wprowadziło zmiany w wymaganiach akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji. Zmianę wymagań wprowadzono zgodnie z rezolucją IAF nr 2015-12, wskazującą okres przejściowy dla wdrożenia normy ISO/IEC 27006:2015 przez akredytowane jednostki certyfikujące systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji, do dnia 30.09.2017 r. PCA przeprowadziło w 2016 roku jedną ocenę akredytowanego podmiotu w siedzibie w celu uaktualnienia zakresu akredytacji w odniesieniu do ISO/IEC 27006:2015.

1.2.2.3. Wdrożenie dokumentów EA, IAF, ILAC dot. akredytowanych jednostek oceniających zgodność

EA-4/15 Akredytacja badań nieniszczących

Dokument EA-4/15 G:2015, zawierający wytyczne do stosowania przez akredytowane laboratoria badawcze i jednostki inspekcyjne prowadzące działalność obejmującą badania nieniszczące, został wprowadzony do stosowania w ocenach kompetencji akredytowanych podmiotów. Postanowienia dokumentu zostały powiązane i przedstawione w układzie wymagań zawartych w normach ISO/IEC 17020 i ISO/IEC 17025.

IAF MD 5:2015 Ustalanie czasu auditu systemów zarządzania jakością i systemów zarządzania środowiskowego

W związku z opublikowaniem nowego wydania dokumentu obowiązkowego IAF MD 5:2015, PCA określiło zasady wdrożenia do stosowania dyspozycji znowelizowanego dokumentu w ocenach kompetencji akredytowanych jednostek certyfikujących systemy zarządzania. Ocena skuteczności wdrożenia znowelizowanych zasad dokumentu zostanie zakończona z dniem 15.06.2017 r.

IAF MD 9:2015 Stosowanie normy ISO/IEC 17021 w obszarze systemów zarządzania jakością wyrobów medycznych (ISO 13485)

Znowelizowane warunki akredytacji, przedstawione w nowym wydaniu dokumentu obowiązkowego IAF MD 9:2015, zostały wdrożone do stosowania. PCA poinformowało akredytowane jednostki certyfikujące systemy zarządzania o dacie, od której będą oceniane zgodnie z nowymi warunkami akredytacji. W 2016 roku oceniono wszystkie 4 akredytowane podmioty w obszarze systemu zarządzania jakością w sektorze medycznym zgodnie z normą ISO 13485.

IAF MD 15:2014 Dokument obowiązkowy nt. zbierania danych dotyczących wskaźników prowadzonej przez jednostkę certyfikującą certyfikacji systemów zarządzania

Zgodnie z wymaganiami IAF MD 15:2014 PCA wprowadziło dyspozycje do znowelizowanego dokumentu DACS-01 (wydanie 3. z dnia 25.04.2016 r.), zgodnie z którymi nałożono obowiązek raportowania wskaźników z prowadzonej akredytowanej działalności. W celu łatwiejszego przedstawienia wymaganych informacji PCA przygotowało ankietę FAC-09 do raportowania wskaźników w formie elektronicznej.

ILAC-P15:07/2016 Zastosowanie ISO/IEC 17020:2012 w akredytacji jednostek inspekcyjnych

PCA wdrożyło do stosowania w działalności akredytacyjnej znowelizowane dyspozycje dokumentu ILAC-P15:07/2016. Dyspozycje te są stosowane w ocenach od dnia publikacji dokumentu. Zrealizowane działania wynikają z faktu opublikowania przez ILAC znowelizowanego dokumentu zawierającego nowe dyspozycje w obszarze „wymagania dotyczące systemu zarządzania – opcje”.

2

Wsparcie zewnętrzne i współpraca

2.1 Współpraca z administracją państwową

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ma na celu m.in. zwiększenie zaufania do systemu oceny zgodności poprzez bardziej przejrzysty system zasad akredytacji jednostek oceniających zgodność działających na potrzeby obszarów regulowanych prawnie. PCA sukcesywnie prowadzi działania, których celem jest harmonizacja podejścia do akredytacji jednostek oceniających zgodność do celów wykorzystania jej do podejmowania decyzji administracyjnych, w tym do celów notyfikacji czy nadzoru rynku. Jest to możliwe między innymi dzięki efektywnej współpracy z organami administracji państwowej w zakresie wykorzystania akredytacji na potrzeby autoryzacji i notyfikacji jednostek oceniających zgodność. W 2016 roku PCA podpisało dwa kolejne porozumienia o współpracy z organami administracji rządowej:

Porozumienie pomiędzy PCA i GUNB

9 listopada 2016 roku, Dyrektor PCA i Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego podpisali porozumienie w zakresie dotyczącym wykorzystania akredytacji dla celów oceny zgodności wyrobów budowlanych i nadzoru nad rynkiem wyrobów budowlanych.

PCA nawiązało z GUNB ścisłą współpracę w zakresie akredytacji laboratoriów wykonujących badania dla potrzeb organów nadzoru budowlanego. Laboratorium

działające w tym obszarze powinno spełniać dodatkowe wymagania, wynikające z mających zastosowanie przepisów prawa, w szczególności powinno uwzględniać w swojej działalności wymagania dotyczące zawartości sprawozdań z badań, których wzory są określone w rozporządzeniu¹⁷ Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie próbek wyrobów budowlanych wprowadzanych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym.

Porozumienie z Ministrem Cyfryzacji

31 maja 2016 roku zostało zawarte porozumienie pomiędzy Dyrektorem PCA a Ministrem Cyfryzacji. Przedmiotem porozumienia jest współpraca w zakresie:

- wykorzystania akredytacji do celów notyfikacji jednostek oceniających zgodność w odniesieniu do dyrektywy 2014/30/UE (EMC) i dyrektywy 2014/53/UE (urządzenia radiowe);
- wykorzystania akredytacji do oceny jednostek działających w obszarze Common Criteria (CC) for Information Security Evaluation (wspólne kryteria do oceny zabezpieczeń informatycznych);
- wykorzystania akredytacji do oceny jednostek przeprowadzających badania i analizy dotyczące dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (PEM).

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie próbek wyrobów budowlanych wprowadzanych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym (poz. 2332).

2.2 Współpraca z PKN

PCA, od początku swojej działalności, współpracuje z Polskim Komitetem Normalizacyjnym w zakresie opiniowania i opracowywania norm. Dzięki uczestnictwu w pracach normalizacyjnych, PCA ma możliwość wpływu zarówno na program prac, jak i na treść powstających krajowych, międzynarodowych i europejskich dokumentów normalizacyjnych. Przedstawiciele PCA aktywnie uczestniczą w pracach następujących Komitetów Technicznych działających przy PKN:

- KT nr 3 ds. Mikrobiologii Żywności
- KT nr 6 ds. Systemów Zarządzania
- KT nr 67 ds. Elektrycznej Aparatury Medycznej
- KT nr 77 ds. Aparatury Rozdzielczej i Sterowniczej Niskonapięciowej
- KT nr 270 ds. Zarządzania Środowiskowego
- KT nr 276 ds. Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy
- KT nr 280 ds. Jakości Powietrza
- KT nr 300 ds. Medycznych Badań Laboratoryjnych In Vitro
- KT nr 310 ds. Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności

W 2016 roku, PCA, w ramach prac w ww. Komitetach, opiniowało i głosowało w sprawie szeregu norm, przede wszystkim z zakresu systemów zarządzania i oceny zgodności. Efekty prac komitetów mają zastosowanie zarówno w obszarze funkcjonowania jednostek oceniających zgodność, jak również w obszarze kryteriów warunkujących uzyskanie lub utrzymanie akredytacji w danym obszarze.

Ponadto, na poziomie międzynarodowym, Zastępca Dyrektora PCA bierze czynny udział w pracach grup roboczych funkcjonujących w ramach International Organization for Standardization (ISO):

- ISO/CASCO WG44, której zadaniem jest nowelizacja normy ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.
- ISO/CASCO WG 46, opracowującej nową normę ISO/IEC 17029 „Ocena zgodności – Wymagania ogólne dla jednostek przeprowadzających działania walidacyjne i weryfikacyjne”.

2.3 Współpraca z prywatnymi właścicielami sektorowych programów oceny zgodności

9 maja 2016 roku PCA podpisało porozumienie z właścicielem programu w obszarze dobrowolnym (poziom krajowy): Unią Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego (UPEMI) – właścicielem programu System Gwarantowanej Jakości Żywności QAFP. W oparciu o zawarte porozumienie UPEMI przedstawiło zmiany do akredytowanego programu oceny zgodności w zakresie Zeszytu branżowego „Wędliny”, wydanie 4. z 18.03.2016 roku, co wiązało się z koniecznością dokonania ocen jednostek certyfikujących

działających w tym obszarze.

Na poziomie międzynarodowym, w obszarze programów uznanych przez EA, PCA oferuje akredytację dla programów: BRC Food, BRC/loP, IFS Food, natomiast na poziomie IAF: IFA GLOBALG.A.P. W spotkaniach organizowanych przez właścicieli ww. programów, obejmujących m.in. prezentację nowych programów, wyniki nadzoru właścicielskiego, szkolenia tematyczne, corocznie uczestniczy przedstawiciel PCA.

¹⁵ Ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. poz. 542).

¹⁶ Dz.Urz. UE C 272 z 26.07.2016 r.

2.4 Współpraca międzynarodowa

Zgodnie z ustawą o systemie oceny zgodności i nadzoru rynku jednym z zadań PCA jest „współpraca międzynarodowa w zakresie akredytacji, w szczególności w ramach członkostwa w jednostce, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008”. PCA jest członkiem EA (European co-operation for Accreditation), IAF (International Accreditation Forum, Inc.), ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) oraz FALB (Forum of Accreditation and Licencing Bodies). Członkostwo w tych organizacjach, a w szczególności podpisanie przez PCA wielostronnych porozumień, zapewnia uznawanie w Europie i na świecie wyników oceny zgodności uzyskiwanych przez akredytowane jednostki oceniające zgodność.

W 2016 roku pracownicy PCA brali czynny udział w pracach komitetów i grup roboczych działających przy EA, IAF, ILAC oraz FALB. Praca w komitetach umożliwia wymianę doświadczeń, a także zapewnia wpływ na kształtowanie systemu oceny zgodności w wymiarze europejskim i światowym. Ponadto przedstawiciele PCA, po zatwierdzeniu ich kandydatur przez Multilateral Agreement Council (EA MAC), uczestniczą w ewaluacjach zagranicznych jednostek akredytujących.

W 2016 roku pracownicy PCA uczestniczyli łącznie w 47 spotkaniach i szkoleniach odbywających się w ramach organizacji międzynarodowych oraz w trzech ewaluacjach zagranicznych jednostek akredytujących: węgierskiej (NAH), włoskiej (ACCREDIA) i szwedzkiej (SWEDAC).

Istotnym wydarzeniem w ramach współpracy międzynarodowej PCA w 2016 roku był ponowny wybór Dyrektora PCA, Lucyny Olborskiej, na członka EA Executive Committee (EA Ex). Decyzję podjęło Zgromadzenie Ogólne EA, które zebrało się w dniach 25-26 maja 2016 roku (EA Resolution 2016 [37] 02). Komitet EA Ex jest najważniejszym organem doradczym EA; jego skład zapewnia właściwy dostęp do technicznej wiedzy eksperckiej oraz wiedzy z zakre-

su zarządzania i wdrażania polityk. Do zadań EA Ex należy m.in. nadzorowanie działalności EA pomiędzy posiedzeniami Zgromadzenia Ogólnego, wdrażanie podjętych decyzji oraz zapewnienie bezpośredniego kontaktu z poszczególnymi dyrektoriatami (DG) Komisji Europejskiej w zakresie wykorzystania akredytacji w obszarach regulowanych.

2.4.1 Rozszerzenie zakresu EA MLA o akredytację organizatorów badań biegłości

W lutym 2016 roku przedstawiciel PCA uczestniczył w warsztatach zorganizowanych przez EA nt. akredytacji organizatorów badań biegłości (PT). Warsztaty były skierowane do potencjalnych ewaluatorów EA w obszarze PT oraz przedstawiciele tych jednostek akredytujących, które w 2016 roku miały zaplanowane ewaluacje oraz zadeklarowały zamiar rozszerzenia aktualnego zakresu EA MLA o akredytację organizatorów PT. Ewaluacje krajowych jednostek akredytujących, wnioskujących o podpisanie EA MLA w zakresie akredytacji PT, rozpoczęły się w kwietniu 2016 roku. PCA zostało poddane ocenie w tym obszarze we wrześniu 2016 roku. Pierwsze decyzje dotyczące podpisania EA MLA w zakresie akredytacji PT będą podjęte w EA w kwietniu 2017 roku. Dla akredytowanych organizatorów badań biegłości będzie to oznaczało uznawanie wydanych przez nich sprawozdań z badań biegłości za równoważne i wiarygodne z wydanymi przez inne europejskie jednostki akredytujące, sygnatariuszy EA MLA. Kolejnym krokiem w działalności organizacji międzynarodowych będzie ustanowienie międzynarodowego porozumienia o wzajemnym uznawaniu (MRA) w obszarze PT, co oznaczałoby uznawanie akredytowanej działalności organizatorów badań biegłości nie tylko w Europie, ale i na świecie.

2.4.2 Zgromadzenia ogólne EA. IAF, ILAC

EA General Assembly

W maju i listopadzie 2016 roku, Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora PCA uczestniczyli w Zgromadzeniach Ogólnych EA (EA GA). Zadaniem EA GA jest, między innymi, ustalanie i zatwierdzanie polityk, strategii i kierunków rozwoju działalności akredytacyjnej, podejmowanie decyzji w sprawach członkostwa, zatwierdzanie porozumień z innymi organizacjami (np. pomiędzy EA, Komisją Europejską i EFTA), powoływanie i odwoływanie komitetów technicznych, działających w ramach tych organizacji, zatwierdzanie raportów, planów pracy komitetów oraz zatwierdzanie finansów.

Wybrane najważniejsze rezolucje uchwalone przez EA GA, istotne z punktu widzenia systemu oceny zgodności w Polsce:

- EA Resolution 2016 (37) 04 – w oparciu o rekomendację EA Executive Committee, zatwierdzono pakiet dotyczący akredytacji do celów notyfikacji (Accreditation for notification package, AfN). Zawiera on listę preferowanych zharmonizowanych norm (dokument EAGA(16) 37), rekomendowanych przez EA do stosowania przez jej członków, w zakresie akredytacji do celów notyfikacji (ostateczna lista została zawarta w znowelizowanym dokumencie EA-2/17 INF:2014 EA Document on Accreditation for Notification Purposes);
- EA Resolution 2016 (37) 30 – decyzje w sprawie objęcia wielostronnym porozumieniem EA MLA akredytacji organizatorów badań biegłości, według ISO/IEC 17043, będą podejmowane przez EA Multilateral Agreement Council (EA MAC) od kwietnia 2017 roku (pod warunkiem, że do tego czasu co najmniej trzech członków EA pozytywnie przejdzie ewaluację równorzędną i otrzyma rekomendację MAC).

Pozostałe rezolucje dotyczyły m.in.: przyjęcia rezolucji uchwalonych w ramach IAF / ILAC GA, podjęcia prac nad nowelizacją dokumentów EA, strategii i budżetu EA oraz akceptacji sprawozdań z pracy poszczególnych komitetów.

IAF/ILAC General Assembly

W listopadzie 2016 roku odbyło się, 30. Zgromadzenie Ogólne IAF, 20. Zgromadzenie Ogólne ILAC oraz połączone Zgromadzenie Ogólne obu organizacji. Jak co roku posiedzenia te odbywają się w ramach ogólnościwiatowego spotkania z udziałem przedstawicieli krajowych jednostek akredytujących i innych zainteresowanych stron związanych z oceną zgodności.

W toku konferencji odbyło się także szereg spotkań komitetów i grup roboczych, działających w ramach obu organizacji, i odpowiedzialnych za poszczególne obszary systemu oceny zgodności, m.in.:

- IAF Multilateral Arrangement Committee
- IAF Joint Working Group to Improve Consistency among Accreditation Bodies
- IAF Task Force Competence of AB Assessors & Experts
- IAF Accreditation Bodies' Information Exchange Group
- IAF Technical Committee
- ILAC Arrangement Management Committee
- ILAC Accreditation Committee
- ILAC Laboratory Committee
- ILAC Inspection Committee
- ILAC Marketing and Communications Committee/ IAF Communications and Marketing Committee.

PCA reprezentowali Dyrektor, Zastępca Dyrektora oraz Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania. Podczas spotkań przyjęto szereg rezolucji. Jedną z ważniejszych z punktu widzenia funkcjonowania PCA była decyzja o *rozszerzeniu dla PCA zakresu porozumienia o wzajemnym uznawaniu IAF MLA w zakresie akredytacji jednostek certyfikujących osoby*, zgodnie z normą ISO/IEC 17024 (IAF Resolution 2016-22). Decyzja ta była konsekwencją rozszerzenia zakresu porozumienia IAF MLA w zakresie akredytacji jednostek certyfikujących osoby dla EA (IAF Resolution 2016-20). Decyzją Zgromadzenia Ogólnego IAF, *rozszerzony został dla PCA także zakres porozumienia w obszarze akredytacji jednostek certyfikujących wyroby zgodnie z normą ISO/IEC 17065, o program GLOBALG.A.P.* (IAF Resolution 2016-22).

2.4.3 Porozumienia o współpracy z zagranicznymi jednostkami akredytującymi

Porozumienie pomiędzy PCA a tajwańską jednostką akredytującą (TAF)

21 października, w ramach VI Konsultacji Gospodarczych Polska – Tajwan, które odbyły się w Tajpej, Dyrektor PCA podpisał porozumienie o współpracy pomiędzy PCA a TAF (Taiwan Accreditation Foundation). Celem porozumienia jest ułatwienie wymiany handlowej pomiędzy Tajwanem i Polską, a także wymiana informacji na temat akredytacji jednostek oceniających zgodność, w tym: wymagań akredytacyjnych, procedur postępowania, wymiana doświadczeń w zakresie wdrażania międzynarodowych norm i wytycznych, a także wzajemny udział w szkoleniach, konferencjach i warsztatach organizowanych dla auditorów i ekspertów prowadzących procesy akredytacji i nadzoru jednostek oceniających zgodność. Współpraca pomiędzy PCA i TAF realizowana będzie w oparciu o wymagania i wytyczne organizacji międzynarodowych, w tym: EA (European co-operation for Accreditation), PAC (Pacific Accreditation Cooperation), APLAC (Asia Pacific Laboratory Accreditation Cooperation), IAF (International Accreditation Forum) oraz ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation).

Porozumienie z węgierską jednostką akredytującą (NAH)

Dyrektor PCA oraz Dyrektor węgierskiej jednostki akredytującej (National Accreditation Authority – NAH) 18 maja 2016 roku, podczas wizyty w PCA, podpisali porozumienie o współpracy pomiędzy PCA i NAH. Celem porozumienia jest wymiana informacji na temat akredytacji jednostek oceniających zgodność, wymiana doświadczeń w zakresie wdrażania międzynarodowych norm i wytycznych, a także wzajemny udział w szkoleniach dla auditorów i ekspertów prowadzących procesy akredytacji i nadzoru. Obie jednostki zobowiązały się też do promocji udziału akredytowanych laboratoriów w badaniach biegłości, wymiany auditorów

i ekspertów w wybranych obszarach oraz wzajemnych obserwacji realizowanych ocen. Współpraca pomiędzy PCA i NAH realizowana będzie w oparciu o wymagania i wytyczne organizacji międzynarodowych: EA, IAF, ILAC.

2.4.4. Organizacja spotkań o charakterze międzynarodowym

Akredytacja laboratoriów medycznych – spotkanie EA LC WG Health Care w Warszawie

PCA było organizatorem spotkania Grupy Roboczej ds. Laboratoriów Medycznych, działającej przy Komitecie Laboratoryjnym EA, (EA LC WG Health Care) (8-9 grudnia 2016 roku). Wzięli w nim udział przedstawiciele jednostek akredytujących – sygnatariusze EA MLA oraz reprezentanci organizacji EDMA (European Diagnostic Manufacturers Association) i EFLM (European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine). Podczas spotkania omówiono m.in.:

- Wyniki ankiety dotyczącej akredytacji laboratoriów medycznych w Europie. W podsumowaniu podano, że:
  - akredytowane laboratoria medyczne w odniesieniu do wymagań normy ISO 15189 to podmioty o potwierdzonych kompetencjach technicznych do świadczenia szerokiego kompleksu usług w zakresie opieki nad pacjentem, kompetentne do szybkiego reagowania na zmieniające się potrzeby badań i przygotowane do wdrażania i stosowania nowoczesnych technik badawczych;
  - 20 krajów europejskich wskazało na stosowanie normy ISO 15189 w akredytacji laboratoriów medycznych; Polska oraz 6 państw (w tym Wielka Brytania i Norwegia) oferuje akredytację laboratoriów medycznych wg normy ISO/IEC 17025 oraz ISO 15189, przy czym zdecydowanie druga norma jest preferowana jako odniesienie dla tego rodzaju badań;
  - największa liczba akredytowanych laboratoriów medycznych funkcjonuje w Rumunii – 764; z kolei we Francji akredytowanych jest ponad 60% wszystkich laboratoriów medycznych; PCA akredytowało tylko 11 laboratoriów medycznych wg ISO 15189;

- W Norwegii, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Holandii ponad 60% laboratoriów akredytowanych w odniesieniu do wymagań normy ISO 15189 stanowią laboratoria przyszpitalne;
- 13 jednostek akredytujących oferuje akredytację w odniesieniu do wymagań normy ISO 15189 dla badań POCT (*point of care testing*) w powiązaniu z wymaganiami normy ISO 22870 – akredytacja dla tzw. „badań przyłóżkowych”.
- Realizację projektu dotyczącego badań raka piersi, który został zainicjowany w 2003 roku przez Komisję Europejską. Mając na uwadze brak usystematyzowanego podejścia w tym obszarze w poszczególnych krajach europejskich oraz różnice pomiędzy państwami członkowskimi dotyczące systemów opieki zdrowotnej, Parlament Europejski zdecydował o współpracy z EA. Program obejmuje zapewnienie jakości oparte na wymaganiach akredytacyjnych i ma na celu opracowanie przewodnika nt. badań przesiewowych i diagnostyki raka piersi. Obecnie trwają prace związane z przygotowaniem pilotażowego projektu obejmującego dobrowolne

przystąpienie poszczególnych jednostek akredytujących.

2.4.5. Umowy w ramach polityki transgranicznej

PCA współpracuje z zagranicznymi jednostkami akredytującymi w zakresie przeprowadzania ocen oddziało- wania jednostek oceniających zgodność, zlokalizowanych na terenie Polski. Zasady współpracy określa dokument EA-2/13 EA Cross Border Accreditation-Policy and Procedure for Cross Border Cooperation between EA Members.

PCA podpisało umowy o współpracy z 9 jednostkami akredytującymi: z Holandii, Wielkiej Brytanii, Danii, Niemiec, Czech, Turcji, Grecji, Włoch i Finlandii.

W ramach współpracy transgranicznej, w 2016 roku PCA zrealizowało 11 ocen na zlecenie zagranicznych jednostek akredytujących, w tym: 8 dla UKAS (Wielka Brytania), 1 dla DAkkS (Niemcy), 1 dla RvA (Holandia) i 1 dla CAI (Czechy).

2.5 Działalność informacyjno-promocyjna

Jednym z istotnych zadań PCA jest prowadzenie „działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji, w tym organizowania szkoleń i prowadzenia działalności wydawniczej”¹⁸. Realizowanie rzetelnej polityki informacyjnej, kierowanej zarówno do klientów jak i konsumentów, to jeden z priorytetów w działalności PCA. Rozpowszechnianie informacji jest wielopłaszczyznowe i odbywa się przede wszystkim poprzez współpracę z mediami, działalność prasową i wydawniczą oraz komunikację wewnętrzną. Mając na celu wykreowanie własnej aktywnej i rzetelnej polityki informacyjnej, PCA stara się dotrzeć do jak największej liczby odbiorców, którymi są obecni i potencjalni klienci PCA, auditorzy, eksperci, przedstawiciele administracji rządowej, jak również konsumenci, czyli ogół społeczeństwa.

2.5.1. Współpraca z mediami

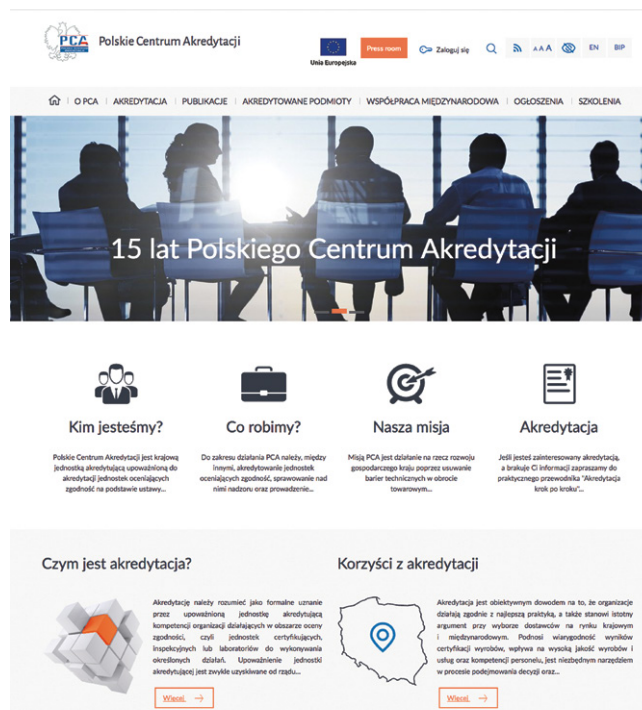
Celem współpracy z mediami (ogólnopolskimi i branżowymi) jest informowanie społeczeństwa, propagowanie wiedzy przydatnej dla przedsiębiorców i konsumentów, jak również kreowanie wizerunku PCA jako instytucji partnerskiej i przyjaznej oraz dbającej o interesy swoich klientów.

Wśród tematów najczęściej podejmowanych przez PCA w mediach w 2016 roku były między innymi:

- akredytacja laboratoriów badawczych;
- akredytacja w obszarach regulowanych prawnie;
- konferencja PCA z okazji jubileuszu 15-lecia działalności i Światowego Dnia Akredytacji;
- ewaluacja, jako gwarancja kompetencji i bezstronności.

W 2016 roku PCA współpracowało z ogólnopolskimi i branżowymi mediami takimi jak: Agencja Informacyjna ISBNews, Laboratorium – Przegląd Ogólnopolski, LAB – laboratoria, aparatura, badania, The Warsaw Voice, Fakty – Magazyn Gospodarczy, Parlamentarny.pl, Money.pl, WP.pl, Inwestycje.pl i Pulshr.pl.

2.5.2. Strona internetowa PCA

Podstawowym źródłem informacji o działaniach PCA jest strona internetowa – www.pca.gov.pl. Zamieszczając na stronie dokumenty zawierające wymagania akredytacyjne, wzory formularzy i wniosków, obowiązujące akty prawne, wyniki przeprowadzonych kontroli, zapowiedzi wydarzeń, informacje dotyczące współpracy z innymi organizacjami, ogłoszenia przetargowe, a także wykazy akredytowanych podmiotów – PCA realizuje kolejne zadanie wynikający z ustawy tj. „*prowadzenie wykazu akredytowanych jednostek oceniających zgodność*”. Strona zawiera kilkanaście, na bieżąco aktualizowanych podstron, pogrupowanych w działy tematyczne, systematycznie rozwijanych i poszerzanych o nowe elementy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prowadzony jest również Biuletyn Informacji Publicznej – BIP (www.pca.gov.pl/bip). W ramach BIP publikowane są informacje określone w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

¹⁸ Na mocy art. 6 ustawy dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. poz. 542).

2.5.3. Broszury informacyjne

Uzupełnieniem informacji ze strony internetowej są broszury i ulotki informacyjne, wydawane w miarę zaistniałych potrzeb i kolportowane nieodpłatnie na spotkaniach z klientami, auditorami, podczas seminariów, konferencji oraz targów. Stanowią proste i przejrzyste kompendium wiedzy z zakresu akredytacji z poszczególnych branż. Niektóre broszury i ulotki mają swój odpowiednik w wersji angielskiej. W 2016 roku PCA opracowało i wydało broszurę pt. „Akredytacja narzędzie wspierające regulatorów”.

2.5.4. Biuletyn „PCA Info”

Procesom usprawnienia komunikacji, zarówno z odbiorcami zewnętrznymi, jak i pracownikami, służy wydawany od 2010 roku półrocznik informacyjny „PCA Info”. Głównym

celem tej publikacji jest szeroko pojęte informowanie o zadaniach realizowanych przez PCA. Biuletyn stanowi forum wymiany doświadczeń i poglądów ekspertów PCA w obszarze tematów merytorycznych dotyczących realizowanych zadań. Skierowany jest on do klientów i potencjalnych klientów, auditorów, przedstawicieli środowisk naukowych i rządowych oraz do innych zainteresowanych stron. Jest też rozsyłany do bibliotek, co wynika z ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych.

W 2016 roku opublikowano dwa wydania biuletynu. Tematami przewodnimi poszczególnych numerów były:

- nr 13/2016 – ewaluacja w ramach EA MLA (EA Multilateral Agreement)
- nr 14/2016 – konferencja „Akredytacja – narzędzie wspierające regulatorów”.

Biuletyn, w pełnej wersji, dostępny jest również jako wydanie cyfrowe, na stronie internetowej PCA.

2.5.5. Media społecznościowe

W swojej działalności promocyjnej PCA nie mogło pominąć możliwości komunikacyjnych jakie dają media społecznościowe. Dlatego w maju 2016 roku uruchomione zostały profile na Facebooku oraz na Twitterze. Prowadzenie profilu w mediach społecznościowych wpisuje się w strategię komunikacji w ramach organizacji międzynarodowych (EA, IAF, ILAC), zrzeszających jednostki akredytujące w Europie i na świecie. Wśród polubionych, obserwowanych i obserwujących na profilach społecznościowych PCA są instytucje i organizacje, których działalności dotyczą wspólnych obszarów zainteresowań z zakresu systemu oceny zgodności.

Twitter @PCAgovPL

Dzięki profilowi na Twitterze PCA buduje relacje z potencjalnymi klientami będącymi również użytkownikami tego medium. Poprzez krótkie, ale wartościowe dla innych wpisy budowany jest wizerunek PCA jako eksperta w branży. Przemyślana i sprofilowana obecność w tym medium daje szansę PCA na zwiększenie zainteresowania działalnością instytucji oraz dotarcie do potencjalnych klientów.

Facebook facebook.com/Polskie.Centrum.Akredytacji

Dla każdej liczącej się organizacji, instytucji czy firmy posiadanie oficjalnego profilu na Facebooku stało się obowiązkowym elementem komunikacji. Obecnie profil na Facebooku jest tak samo istotny jak strona www. Facebookowy fanpage PCA pozwala zaistnieć w świadomości potencjalnych Klientów. Informacje na portalu rozchodzą się w bardzo szybkim tempie.

2.5.6. Udział w zewnętrznych konferencjach i seminariach

W 2016 roku do ważnych wydarzeń sprzyjających rozpowszechnianiu szeroko rozumianej wiedzy nt. akredytacji zaliczyć należy spotkania z przedstawicielami poszczególnych branż, posiedzenia, konferencje, seminaria, sympozja, kongresy i wizyty studyjne.

Panel PCA podczas II Europejskiego Forum Jakości

PCA objęło honorowym patronatem organizowany przez Fundację Qualitas, II Europejski Kongres Jakości „Jakość. Po prostu”, który odbył się w marcu 2016 roku w Warszawie. Prześlaniem kongresu było wspieranie i promowanie idei jakości oraz dobrych praktyk w biznesie, które wpisuje się w założenia statutowe PCA.

Podczas Kongresu podkreślono coraz powszechniejsze wykorzystanie akredytacji przez regulatorów jako wymagania dla jednostek świadczących usługi oceny zgodności dla potrzeb obszarów regulowanych. Wyniki akredytowanej działalności są wykorzystywane jako miarodajna i wiarygodna podstawa nie tylko do oceny zgodności wyrobów/usług z mającymi zastosowanie wymaganiami, ale również do podejmowania decyzji, w tym decyzji administracyjnych.

PCA na targach EuroLab 2016

Podczas 18. Międzynarodowych Targów Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab 2016 – PCA zorganizowało dla przedstawicieli środowiska laboratoriów seminarium zatytułowane „Nowelizacja normy ISO/IEC 17025. Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Podczas seminarium pracownicy PCA omówili planowane kierunki i zakres zmian wymagań normy, w tym: harmonogram i dotychczasowe wyniki prac Grupy ISO/CASCO WG 44 realizującej nowelizację normy.

2.5.7. Konferencje organizowane przez PCA

Konferencja „Akredytacja – narzędzie wspierające regulatorów”

15 listopada 2016 roku, w Warszawie, odbyła się zorganizowana przez PCA konferencja pt. „Akredytacja – narzędzie wspierające regulatorów”. Wydarzenie związane było z jubileuszem 15-lecia Polskiego Centrum Akredytacji oraz obchodzonym corocznie, od 2008 roku, Światowym Dniem Akredytacji, ustanowionym przez IAF i ILAC, w celu propagowania wiedzy na temat roli i znaczenia akredytacji dla zapewnienia

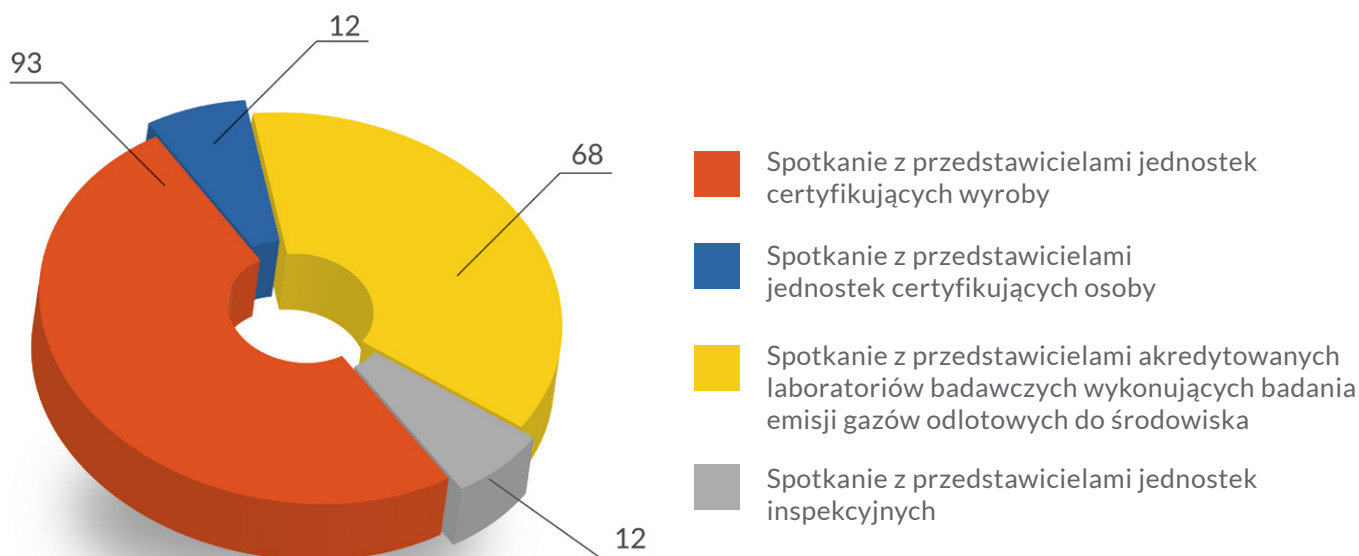
swobodnego przepływu towarów i usług między państwami. Tematem konferencji było hasło Światowego Dnia Akredytacji odnoszące się do wykorzystania akredytacji we wszystkich obszarach sektora publicznego. W tym aspekcie akredytacja jest globalnym narzędziem, którego zadaniem jest pomoc w realizacji zadań władz lokalnych, krajowych i międzynarodowych.

W konferencji uczestniczyło blisko 200 osób, w tym dyrektorzy i kierownicy urzędów centralnych, przedstawiciele kierownictwa akredytowanych jednostek oceniających zgodność, przedstawiciele Rady ds. Akredytacji, Komitetu Odwoławczego, pracownicy Polskiego Centrum Akredytacji, a także goście z zagranicznych jednostek akredytujących, m.in.: dyrektorzy: austriackiej jednostki akredytującej (Akkreditierung Austria), węgierskiej jednostki akredytującej (National Accreditation Authority) oraz tajwańskiej jednostki akredytującej (Taiwan Accreditation Foundation).

2.5.8. Spotkania z jednostkami oceniającymi zgodność

W 2016 roku PCA zorganizowało 4 spotkania z przedstawicielami jednostek oceniających zgodność, w których łącznie wzięło udział ponad 180 osób.

Spotkania PCA z jednostkami oceniającymi zgodność wg obszarów / liczba osób

3.1 Nowe regulacje prawne dotyczące akredytacji

20 kwietnia 2016 roku weszła w życie ustawa o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku. Nowa ustawa przede wszystkim zapewniła spójność polskich regulacji z systemem europejskim, określonym w Nowych Ramach Prawnych (New Legislative Framework, NLF). Uchwalenie nowej ustawy niezbędne było także ze względu na to, że w 2016 roku wdrażanych było dziewięć dyrektyw NLF.

Ustawa wprowadziła również modyfikacje w zakresie organizacji Polskiego Centrum Akredytacji, w szczególności:

- zmodyfikowano zakres zadań PCA dotyczący prowadzenia działań popularyzujących i promujących zagadnienia akredytacji oraz współpracy międzynarodowej w obszarze akredytacji, w szczególności w ramach członkostwa w jednostce, o której mowa w art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008;
- wzmocniono znaczenie kompetencyjne i merytoryczne Rady ds. Akredytacji, która jest obecnie organem PCA wpływającym na strategię dotyczące funkcjonowania systemu akredytacji w Polsce; zadania Rady zostały rozszerzone w zakresie zatwierdzania projektów planów działalności PCA oraz opiniowania kandydatów na członków Komitetu Odwoławczego;
- duży nacisk położono też na kompetencje merytoryczne członków Rady ds. Akredytacji. W skład Rady mogą wejść kandydaci posiadający wiedzę i niezbędne doświadczenie w zakresie akredytacji i oceny zgodności. Kandydaci powinni zostać zgłoszeni przez organy administracji rządowej, organizacje reprezentujące klientów PCA oraz ogólnopolskie organizacje konsumenckie i pracodawców, gospodarcze i naukowo-techniczne oraz GUM i PKN. Działalność merytoryczna i finansowa PCA jest opiniowana przez Radę, a na tej podstawie minister właściwy do spraw gospodarki dokonuje oceny funkcjonowania PCA;
- zmiany przepisów istotnie wpłynęły również na pozycję dyrektora w jednostce, który jednoznacznie odpowiedzialny jest za prawidłowe i sprawne realizowanie zadań PCA. Nowa ustawa wprowadziła czteroletnią kadencję dyrektora, a odwołanie go jest możliwe tylko w sytuacjach wskazanych w ustawie;
- wprowadzone zostały dodatkowe obowiązki plani-

styczne i sprawozdawcze w zakresie działalności merytorycznej PCA;

- jednoznacznie wskazano, że PCA prowadzi działalność nienastawioną na zysk oraz określone zostały zasady podziału zysku PCA. Nowa ustawa wskazuje, że zysk może być przeznaczony na rozwój działalności PCA oraz zwiększenie funduszu podstawowego PCA; decyzję w tej sprawie podejmuje Minister na wniosek dyrektora PCA po pozytywnej opinii Rady ds. Akredytacji.

Przepisy dotyczące udzielania i nadzorowania akredytacji nie uległy większym zmianom. Niemniej, na poziomie ustawy, usankcjonowano zestaw wymagań akredytacyjnych. Jednostka oceniająca zgodność jest zobowiązana spełniać wymagania określone:

- we właściwej normie zharmonizowanej;
- w dokumentach potwierdzających spełnienie dodatkowych wymagań, w tym wymagań wynikających z art. 13 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 765/2008, o ile mają zastosowanie;
- w dokumentach właściwych dla akredytacji danego rodzaju jednostek oceniających zgodność, które zostały przyjęte przez jednostkę uznaną na podstawie art. 14 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.

Implementacja ustawy obejmowała:

- opublikowanie rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie konkursów na stanowiska dyrektora i zastępcy dyrektora Polskiego Centrum Akredytacji (Dz.U. poz. 1349) oraz wyłonienie w drodze konkursu dyrektora Polskiego Centrum Akredytacji;
- opublikowanie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie sposobu ustalania opłat za czynności związane z akredytacją jednostek oceniających zgodność oraz maksymalnych wysokości tych opłat (Dz.U. poz. 1850) oraz nowelizację dokumentu DA-04 „Cennik opłat za czynności związane z akredytacją”;
- powołanie nowej Rady ds. Akredytacji oraz Komitetu Odwoławczego oraz ustanowienie nowych regulaminów ich funkcjonowania;

- opublikowanie zarządzenia nr 39 Ministra Rozwoju z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie nadania statutu Polskiemu Centrum Akredytacji oraz dostosowanie regulaminu organizacyjnego PCA do nowych przepisów;
- dostosowanie dokumentów PCA regulujących zasady prowadzenia działalności akredytacyjnej do znowelizowanych przepisów, w szczególności DA-01 „Opis systemu Akredytacji”, DA-04 „Cennik opłat za czynności związane z akredytacją”, DA-09 „Polityka dotycząca zakresu działalności akredytacyjnej PCA”, DA-11

„Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji”.

Podczas ewaluacji EA MLA w czerwcu i wrześniu 2016 roku pozytywnie oceniono proces wdrożenia w PCA zmian wynikających z ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 roku o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, jak również zgodność przyjętych w ustawie rozwiązań z wymaganiami rozporządzenia (WE) 765/2008 oraz normy PN-EN ISO/IEC 17011, co umożliwi utrzymanie przez PCA statusu członka EA MLA.

3.2 Powołanie Dyrektora PCA

Minister Rozwoju i Finansów, z dniem 15 grudnia 2016 roku, na podstawie art. 41 ust. 1 oraz art. 43 ust. 1 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku¹⁹, powołał Lucynę Olborską na stanowisko Dyrektora Polskiego Centrum Akredytacji. Lucyna Olborska pełniła funkcję Dyrektora PCA od kwietnia 2015 roku, a od stycznia 2009 roku do marca 2015 roku była Zastępcą Dyrektora PCA. W latach 2005–2008 zajmowała stanowisko kierownika

Działu Rozwoju Auditorów w PCA. Od maja 2016 roku jest członkiem EA Executive Committee. Bierze udział w pracach komitetów w międzynarodowych organizacjach zrzeszających krajowe jednostki akredytujące: EA Multilateral Agreement Council, IAF Multilateral Recognition Agreement Committee oraz ILAC Arrangement Committee. W 2006 roku otrzymała kwalifikację na ewaluatora EA i do dziś uczestniczy w ewaluacjach innych jednostek akredytujących państw członkowskich Unii Europejskiej.

3.3 Powołanie nowej Rady ds. Akredytacji

W 2016 roku działalność PCA wspierana była przez Radę ds. Akredytacji. Po wejściu w życie ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku Minister Rozwoju powołał nowych członków Rady. Mając na uwadze zmiany przepisów dotyczących funkcjonowania Rady, uchwalono nowy regulamin, wybrano przewodniczącego oraz jego dwóch zastępców:

- **Wojciech Henrykowski** – Przewodniczący Rady
- **Maciej Dobieszewski** – Pierwszy Zastępca Przewodniczącego Rady
- **Tadeusz Glazer** – Drugi Zastępca Przewodniczącego Rady

W skład Rady weszli przedstawiciele:

- organów administracji rządowej (Ministra Rozwoju, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra Infrastruktury i Budownictwa, Ministra Cyfryzacji, Ministra Środowiska, Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego);
- jednostek oceniających zgodność (Rady Głównej Instytutów Badawczych, Klubu Polskich Laboratoriów Badawczych POLLAB, Urzędu Dozoru Technicznego, Ogólnopolskiej Sieci Laboratoriów Nadzorowanych LABIOMEN, Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie”, Stowarzyszenia Elektryków Polskich);

¹⁹ Ustawa z dnia 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, (Dz.U. poz. 542).

- ogólnopolskich organizacji konsumenckich, pracodawców, gospodarczych i naukowo-technicznych, w szczególności klientów akredytowanych organizacji, korzystających z usług akredytowanych podmiotów, konsumentów i ogółu społeczeństwa (Krajowej Izby Gospodarczej, Klubu Polskiego Forum ISO 9000, Naczelnej Organizacji Technicznej FSN-T, Stowarzyszenia Polskie Forum ISO 14000, Federacji Konsumentów, Stowarzyszenia Producentów Wąg w Polsce);
  - oraz przedstawiciele Polskiego Komitetu Normalizacyjnego i Głównego Urzędu Miar.
- plan finansowy PCA na 2017 rok oraz zmiany do planu finansowego PCA na 2016 rok;
  - wniosek Dyrektora PCA odnośnie podziału zysku PCA za rok 2015;
  - analizę niezależności i bezstronności Polskiego Centrum Akredytacji;
  - kandydatów na członków Komitetu Odwoławczego.

W 2016 roku odbyły się 4 posiedzenia Rady ds. Akredytacji, z czego 2 już w nowym składzie. Podczas posiedzeń omawiano kluczowe dla funkcjonowania PCA zagadnienia, w szczególności:

- sprawozdanie z działalności finansowej i merytorycznej PCA za 2015 rok;
- realizację kierunków rozwoju działalności akredytacyjnej na lata 2015-2017;

Ponadto Rada ds. Akredytacji była zaangażowana w opracowanie 15 dokumentów PCA. Udział członków Rady ma charakter dwuetapowy i odbywał się w większości przypadków w ramach komunikacji elektronicznej. Członkowie Rady zgłaszali komentarze do projektów dokumentów PCA. Na tym samym etapie do opiniowania zaangażowani byli również członkowie komitetów technicznych działających przy PCA, a dodatkowo dokumenty przedstawiane były na stronie internetowej PCA, w celu opiniowania publicznego. Po odniesieniu się do wszystkich zgłoszonych uwag dokumenty w ostatecznej wersji przedstawiane były Radzie do głosowania.

W 2016 roku Rada uchwaliła łącznie 23 uchwały.

3.4 Powołanie nowego Komitetu Odwoławczego

Klienci PCA mają prawo odwołać się²⁰ od decyzji udzielenia, odmowy udzielenia, cofnięcia, zawieszenia lub ograniczenia zakresu akredytacji.

Minister Rozwoju i Finansów powołał²¹ nowych członków Komitetu Odwoławczego. Aktualnie w skład Komitetu wchodzi 9 osób, z których każda została pozytywnie zaopiniowana przez Radę ds. Akredytacji

(art. 57 ust. 3), jako posiadająca odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie akredytacji. Komitet działa w oparciu o regulamin uchwalony 29 lipca 2016 roku.

W grudniu 2016 roku zostało przeprowadzone szkolenie dla członków Komitetu Odwoławczego w zakresie systemu akredytacji jednostek oceniających zgodność w Polsce.

W skład Komitetu Odwoławczego wchodzi:

1	Marek Mróz Przewodniczący Komitetu	zgłoszony przez Głównego Inspektora Sanitarnego
2	Dariusz Goszczyński Zastępca Przewodniczącego	zgłoszony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
3	Małgorzata Kacprzyk	zgłoszona przez Ministra Rozwoju
4	Danuta Dobrowolska	zgłoszona przez Główny Urząd Miar
5	Jacek Niemczyk	zgłoszony przez Urząd Dozoru Technicznego
6	Andrzej Kowalski	zgłoszony przez Ministra Obrony Narodowej
7	Renata Grela	zgłoszona przez Ministra Środowiska
8	Barbara Dobosz	zgłoszona przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego
9	Natalia Petryk	zgłoszona przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego

3.5 Zmiana struktury organizacyjnej PCA

Zadaniem PCA jest potwierdzenie kompetencji technicznych jednostek oceniających zgodność, jak również udzielanie technicznego wsparcia organom administracji państwowej i innym organizacjom we wdrażaniu programów oceny zgodności. Celem PCA jest dążenie, aby zadania te były realizowane na jak najwyższym poziomie, przyczyniając się do zadowolenia wszystkich potencjalnych odbiorców naszych usług. Dlatego też w 2016 roku dokonano reorganizacji Biura ds. Akredytacji mającej przede wszystkim na celu utworzenie struktury z podziałem na specjalistów w danym obszarze technicznym. W skład nowej struktury organizacyjnej, w ramach Biura ds. Akredytacji, weszło 7 Działów Akredytacji:

- Dział Akredytacji Wzorcowań [AP];
- Dział Akredytacji Badań Emisji w Środowisku [AE];
- Dział Akredytacji Badań i Certyfikacji Żywności [AF];
- Dział Akredytacji Badań Mechanicznych i Fizycznych [AM];
- Dział Akredytacji Badań Chemicznych [AW];
- Dział Akredytacji Inspekcji, Certyfikacji Wyrobów i Osób [AC];
- Dział Akredytacji Weryfikacji i Certyfikacji Systemów Zarządzania [AS].

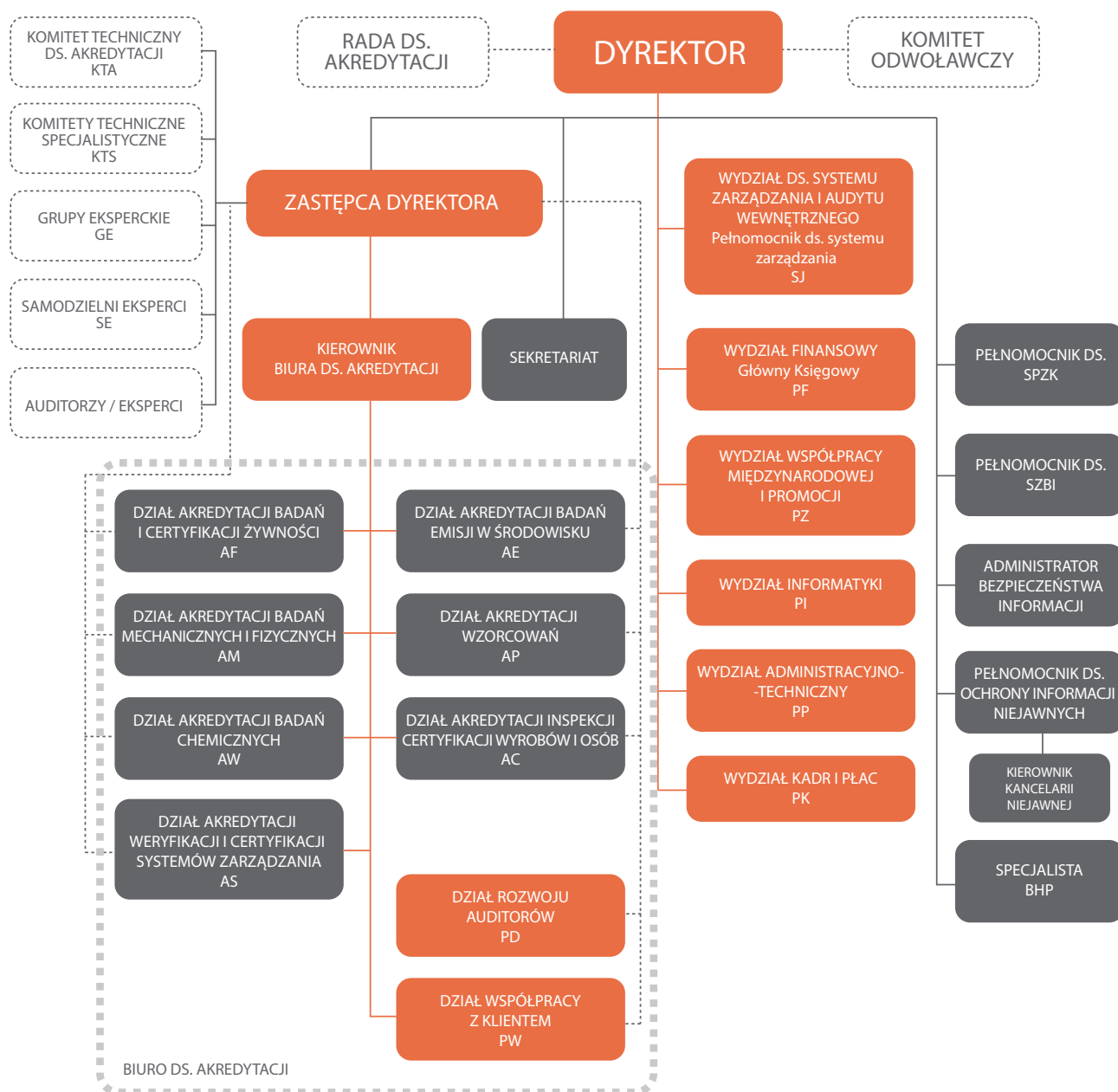
Wdrożenie nowej struktury organizacyjnej związane było też z przemodelowaniem procesów akredytacji i nadzoru, w szczególności procesów decyzyjnych w sprawach akredytacji. W 2016 roku określono szczegółowe wymaga-

²⁰ Na mocy art. 25 i 26 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku z dnia 13 kwietnia 2016 r. (Dz.U. poz. 542).

²¹ Na mocy art. 57 ww. ustawy.

nia dla osób zaangażowanych w procesy podejmowania decyzji dotyczących akredytacji w poszczególnych obszarach technicznych, przeszkolono personel oraz nadano stosowne uprawnienia personelowi PCA. Celem zmiany organizacyjnej było również jeszcze lepsze zapewnienie obiektywności decyzji akredytacyjnych oraz zwiększenie nadzoru nad merytorycznymi aspektami ocen.

Wprowadzenie wyżej opisanych zmian organizacyjnych w PCA następowało etapami i skutkowało dwukrotną nowelizacją Regulaminu Organizacyjnego. 15 lipca 2016 roku opublikowano zarządzenie nr 39 Ministra Rozwoju w sprawie nadania statutu Polskiemu Centrum Akredytacji, który dostosowuje organizację PCA do zmian wprowadzonych w ustawie o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

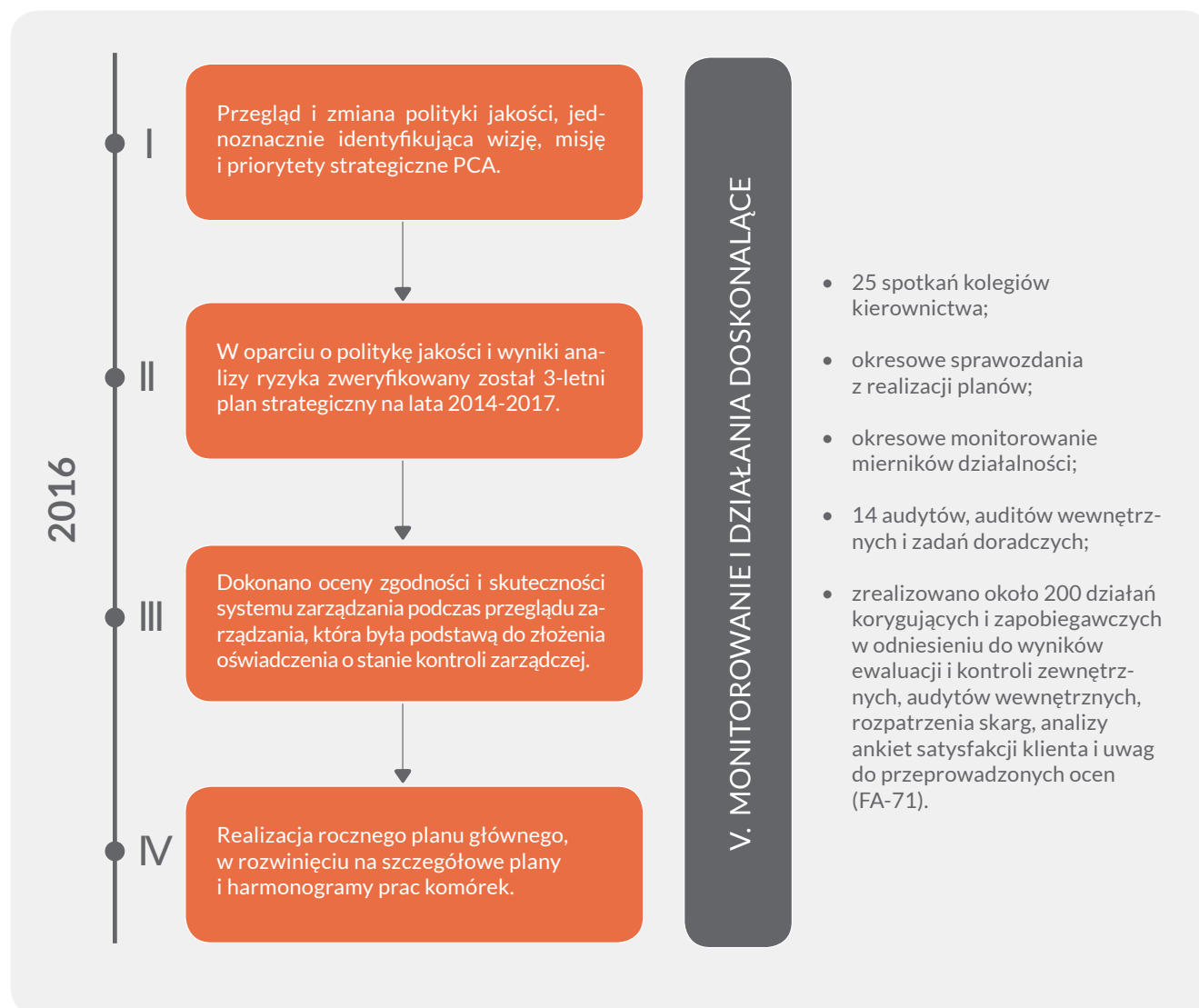

3.6 System zarządzania PCA

System zarządzania w Polskim Centrum Akredytacji funkcjonuje w oparciu o wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17011 „Ocena zgodności – Wymagania ogólne dla jednostek akredytujących prowadzących akredytację jednostek oceniających zgodność”. PCA działa zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008, w ustawie o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, w normie PN-EN ISO/IEC 17011 oraz zgodnie ze

zobowiązaniami wynikającymi z zawartych porozumień wielostronnych EA MLA, ILAC MRA, IAF MLA, a także przepisami przewidzianymi dla jednostek sektora finansów publicznych. PCA posiada wdrożony system przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym oraz system zarządzania bezpieczeństwem informacji. Ponadto, system zarządzania PCA spełnia wymagania właściwe dla funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostce sektora finansów publicznych.

Funkcjonowanie systemu zarządzania PCA w 2016 roku.

3.7 Bezpieczeństwo informacji

Głównym celem systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji jest minimalizacja ryzyka wystąpienia zdarzeń skutkujących naruszeniem poufności, dostępności, integralności i rozliczalności informacji w działalności akredytacyjnej PCA. Na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka w 2016 roku PCA wprowadziło kolejne działania zwiększające bezpieczeństwo informacji: wprowadzono zaawansowaną ochronę antywirusową oraz firewalle, wdrożono regularne tworzenie kopii zapasowych (w tym archiwizację poczty elektronicznej) oraz stosowanie kontroli dostępu urządzeń podłączanych do sieci wewnętrznej PCA. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa wymagało również zastosowania adekwatnych rozwiązań sprzętowych, m.in.: rozbudowano system zasilania awaryjnego, wprowadzono redundancję systemu klimatyzacji oraz system monitoringu środowiska w pomieszczeniach technicznych. W celu zapewnienia wysokiej niezawodności i dostępności systemów informatycznych, w zależności od wymaganego poziomu bezpieczeństwa,

w 2016 roku kontynuowano działania zmierzające do zdublowania kluczowych elementów infrastruktury informatycznej od macierzy poprzez klastrowanie serwerów, replikację i redundancję sprzętową.

3.8 Antykorupcja

PCA mając na uwadze przeciwdziałanie wszelkim przejawom korupcji wdrożyło system przeciwdziałania zagrożeniom korupcyjnym. Podstawowe zasady postępowania w PCA, ukierunkowane na zagadnienia przeciwdziałania korupcji, zostały przedstawione w Polityce Antykorupcyjnej oraz Kodeksie Etyki. W 2016 roku PCA realizowało działania w ramach „Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014–2019”.

Do najważniejszych z nich można zaliczyć uwzględnienie w szkoleniach dla auditorów i pracowników zagadnień związanych z etycznym postępowaniem, przeciwdziałaniem korupcji oraz unikaniem konfliktu interesów. W tym celu wykładowcy prowadzący szkolenia uczestniczyli w warsztatach harmonizujących podejście i wiedzę w tym zakresie. Opracowano również broszurę, która była dystrybuowana wśród auditorów i pracowników stałych PCA.

Ponadto kierownictwo PCA, z udziałem przedstawicieli Rady ds. Akredytacji, dokonało analizy niezależności i bezstronności funkcjonowania PCA. Potencjalne zagrożenia dla bezstronności PCA, wynikające z konfliktu interesów, mogą dotyczyć nadmiernego i nieoczekiwane go wpływu stron zainteresowanych akredytacją oraz personelu zaangażowanego w działalność akredytacyjną na zasady i polityki stosowane w systemie akredytacji oraz wyniki ocen i decyzje dot. akredytacji jednostek oceniających zgodność. W podsumowaniu stwierdzono (co później zostało potwierdzone podczas ewaluacji EA MLA), że ramy funkcjonowania PCA i prowadzenia działalności akredytacyjnej, określone w ustawie i aktach wykonawczych, przyjęte rozwiązania organizacyjne oraz wewnętrzne procedury PCA zapewniają, że działalność akredytacyjna prowadzona jest w sposób niezależny i bezstronny.

3.9 Monitorowanie i doskonalenie działalności PCA

3.9.1. Ewaluacje i kontrole zewnętrzne

Ewaluacja EA MLA

W związku z art. 10 rozporządzenia (WE) 765/2008 w 2016 roku w PCA przeprowadzona została ewaluacja – ocena równorzędna w ramach wielostronnego porozumienia o wzajemnym uznawaniu (EA MLA / European co-operation for Accreditation Multilateral Agreement).

W ramach ewaluacji oceniano całą działalność akredytacyjną PCA obejmującą akredytację i nadzór akredytowanych laboratoriów wzorcujących, laboratoriów badawczych, w tym medycznych, organizatorów badań biegłości, jednostek certyfikujących wyroby, jednostek certyfikujących systemy zarządzania, jednostek certyfikujących osoby, jednostek inspekcyjnych, weryfikatorów GHG.

Zespół oceniający, reprezentujący EA, składał się z ewaluatorów z zagranicznych jednostek akredytujących, w tym: z belgijskiej (BELAC), norweskiej (NA), tureckiej (TURKAK), portugalskiej (IPAC), słowackiej (SNAS), brytyjskiej (UKAS), greckiej (ESYD), hiszpańskiej (ENAC), niemieckiej (DAkkS) oraz z Bośni i Hercegowiny (BATA).

PCA zostało ocenione pozytywnie. Zespół oceniający zebrał wystarczające dowody potwierdzające kompetencje PCA w obszarze działalności akredytacyjnej dotychczas objętej porozumieniem EA MLA oraz w obszarze akredytacji organizatorów badań biegłości. Zespół potwierdził, że będzie wnioskował o utrzymanie dla PCA dotychczasowego zakresu porozumienia EA MLA, a także rozszerzenie zakresu o obszar akredytacji organizatorów PT – jako jednej z pierwszych w Europie

jednostek akredytujących posiadających uznanie w tym obszarze w ramach EA MLA. Nie sformułowano żadnych niezgodności w odniesieniu do działalności akredytacyjnej realizowanej przez PCA, co jest dużym sukcesem i niecodzienną sytuacją w funkcjonowaniu EA MLA. Fakt ten został szczególnie podkreślony w podsumowaniu ewaluacji, przedstawionym na jej zakończenie przez kierującego zespołem oceniającym EA ewaluatora z Belgii.

Ewaluacja w ramach Forum of Accreditation Bodies (EMAS)

W połączeniu z ewaluacją EA MLA została przeprowadzona w PCA ewaluacja w ramach organizacji FALB w zakresie akredytacji weryfikatorów EMAS. Ewaluacja została zrealizowana przez eksperta z greckiej jednostki akredytującej ESYD, na zlecenie FALB, w związku z art. 31 ust. 1 rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 1221/2009. Podczas ewaluacji potwierdzono, że PCA prowadzi system akredytacji weryfikatorów EMAS w sposób kompetentny i wiarygodny.

Kontrola Archiwum Akt Nowych

Na przełomie listopada i grudnia 2016 roku została przeprowadzona w PCA kontrola Archiwum Akt Nowych w zakresie przestrzegania przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach państwowych. W trakcie kontroli pozytywnie oceniono wdrożenie zaleceń po kontroli przeprowadzonej w 2013 roku oraz nie stwierdzono rażących naruszeń przepisów. Wszystkie zalecenia pokontrolne zostaną wdrożone w toku realizowanych przez PCA działań.

3.9.2. Kluczowe działania doskonalące

Projekt e-akredytacja

W październiku 2016 roku Polskie Centrum Akredytacji podpisało umowę o dofinansowanie projektu pt. „e-Akredytacja – platforma obsługi i zarządzania e-usługami w ramach procesów akredytacji i nadzoru w obszarze systemu oceny zgodności” w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa 2014-2020, e-administracja i otwarty rząd – II oś priorytetowa POPC, działanie 2.1. Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych. Wartość dofinansowania wynosi 2.134.164,00 zł. Celem projektu jest działanie na rzecz rozwoju gospodarczego kraju poprzez zmniejszenie administracyjnych obciążeń, z którymi spotykają się jednostki oceniające zgodność podczas ubiegania się o akredytację oraz podczas jej późniejszego nadzoru. Wdrożone w ramach projektu e-usługi pozwolą na zwiększenie zakresu obsługi klientów przez Polskie Centrum Akredytacji, z zastosowaniem alternatywnych sposobów załatwiania spraw związanych z udzieleniem i utrzymaniem akredytacji.

Obecnie większość formalnych działań np. przekazywanie dokumentacji związanej z procesami akredytacji odbywa się z wykorzystaniem formy „papierowej”. Dzięki przygotowywanym e-usługom klienci PCA będą mogli przejść przez cały proces akredytacji, nadzoru oraz przedłużenia akredytacji drogą elektroniczną. Weryfikacja podmiotów posiadających akredytację będzie uproszczona, a zdobywanie przez jednostki oceniające zgodność potrzebnej wiedzy z zakresu akredytacji stanie się prostsze poprzez nowe usługi związane ze szkoleniami. Dodatkową korzyścią z wdrożenia takiego systemu będzie zaoszczędzony czas oraz redukcja kosztów związana z brakiem konieczności drukowania dokumentów i umożliwieniem wysyłania ich w formie elektronicznej, przy pomocy specjalnie przygotowanych formularzy. Na wdrożeniu projektu e-Akredytacja

zyskają także pracownicy Polskiego Centrum Akredytacji, ponieważ zaplanowana digitalizacja procesów akredytacji i nadzoru usprawni i przyspieszy ich pracę. Dokumentacja przesyłana przez klientów będzie trafiać do specjalnie przygotowanych baz danych, które umożliwią szybką ich weryfikację i zapoznanie się z dokumentami. Skróci to znacznie czas realizacji poszczególnych etapów w procesach akredytacji. Projekt będzie realizowany w okresie od IV kwartału 2016 roku do II kwartału 2019 roku.

Wdrożenie nowych zasad próbkowania w ocenach w procesach akredytacji i nadzoru w odniesieniu do małych i średnich podmiotów

Mając na uwadze projektowane w nowelizowanej normie ISO/IEC 17011 nowe podejście do sprawowania nadzoru nad akredytowanymi podmiotami, PCA podjęło działania mające na celu określenie nowych zasad przy uwzględnieniu podejścia opartego na ryzyku. W 2016 roku rozpoczęto wdrażanie nowej koncepcji planowania ocen w procesach nadzoru dla małych podmiotów.

Koncepcja dotyczy w szczególności jednostek oceniających zgodność tzw. „monodzielinowych”, o małej liczbie personelu, oraz tych, których zakresy akredytacji nie ulegają istotnym zmianom. Ogólne zasady sprawowania nadzoru nie uległy zmianie. Oceny przeprowadzane są co roku, niemniej ich forma i zakres mogą się różnić w zależności od oceny ryzyka. Nowe zasady zakładają, że czas poświęcony na nadzór nad jednostkami o ustabilizowanej sytuacji, co do których PCA posiada zaufanie, zbudowane dzięki ocenie ich działalności w poprzednich latach, jak również informacjom pozyskanym od zainteresowanych stron (np. brak skarg) może być zmniejszony. Kluczowe czynniki mające wpływ na oceny to:

- zastąpienie corocznych ocen na miejscu w nadzorze innymi formami nadzoru (np. przegląd dokumentacji);

- umożliwienie przeprowadzania ocen na miejscu przez samodzielnych auditorów technicznych (bez konieczności powoływania osobnego audytora wiodącego do oceny systemu zarządzania).

Biorąc pod uwagę to, że 70% klientów PCA to małe laboratoria, a przyjmuje się, że zmiana zasad nadzoru dotyczy przede wszystkim tej grupy, to zmiana ta będzie istotnie wpływała na sytuację finansową PCA w najbliższych latach.

Oceny połączone

W 2016 roku PCA wdrożyło nowe zasady akredytacji jednostek certyfikujących wyroby, które posiadają własne laboratorium. Takie laboratorium albo powinno posiadać osobną akredytację PCA dla laboratorium badawczego wg PN-EN ISO/IEC 17025, albo w ramach akredytacji jednostki certyfikującej wyroby, poddać się ocenie PCA w zakresie wymagań dodatkowych (punkt 5 normy PN-EN ISO/IEC 17025). Takie podejście związane było z wdrożeniem w PCA ocen połączonych, gdzie do zespołów auditujących certyfikację, dołączani byli specjaliści w zakresie oceny kompetencji laboratoriów. Jest to niewątpliwie korzystne z punktu widzenia klientów, jak i PCA, ponieważ w przypadku, gdy jednostka nie jest zainteresowana osobną akredytacją laboratorium, wówczas jego ocena może zostać dokonana przez kom-

petentny personel PCA w ramach akredytacji jednostek certyfikujących.

Ponadto, na wniosek klientów posiadających w swoich strukturach różne rodzaje jednostek oceniających zgodność, PCA uruchomiło możliwość przeprowadzania ocen połączonych, mając na uwadze korzyści związane z brakiem dublowania ocen, w związku z podobieństwem wymagań właściwych norm akredytacyjnych, dotyczących organizacji i systemów zarządzania.

Wdrożenie akredytacji warunkowej

W przypadku akredytacji w obszarach regulowanych prawnie, gdy do prowadzenia działalności w zakresie oceny zgodności wymagane jest posiadanie akredytacji i brak jest możliwości zademonstrowania przez jednostkę oceniającą zgodność działań w zakresie oceny zgodności, PCA dopuszcza przeprowadzenie oceny w procesie akredytacji bez obserwacji działań w rzeczywistych warunkach. W takim przypadku PCA udziela akredytacji warunkowej, a obserwacja działań w zakresie oceny zgodności jest przeprowadzana podczas pierwszej realizacji oceny dla klienta, w zakresie której jednostka uzyskała akredytację. Ma to zastosowanie tylko w sytuacji wskazania możliwości udzielenia akredytacji warunkowej w szczegółowych dokumentach PCA.

3.9.3. Dostosowanie procedur PCA do potrzeb zainteresowanych stron, wymagań prawnych, norm i wytycznych

Polskie Centrum Akredytacji działa w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu prawnym, zarówno krajowym, jak i międzynarodowym. Dlatego tak ważne jest śledzenie zmian oraz harmonizacja wymagań dotyczących akredytacji jednostek oceniających zgodność z aktualnie obowiązującymi. Na poziomie krajowym umożliwia to m.in. bliska współpraca z organami administracji państwowej, natomiast na poziomie międzynarodowym – aktywność PCA w ramach komitetów i grup roboczych działających przy EA, IAF, ILAC i FALB. Biorąc powyższe pod uwagę, a także uwzględniając oczekiwania klientów, od początku 2016 roku PCA zaktualizowało szereg dokumentów. Poniżej wykaz znowelizowanych polityk PCA:

- DA-01 „Opis systemu akredytacji”, wyd. 9. z 22.04.2016 r.
- DA-05 „Polityka dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości” wyd. 6. z 22.04.2016 r.
- DA-09 „Polityka dotycząca zakresu działalności akredytacyjnej PCA”, wyd. 3 z 22.04.2016 r.
- DA-11 „Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji”, wyd. 3 z 18.10.2016 r.
- DACS-01 „Akredytacja jednostek certyfikujących systemy zarządzania”, wyd. 3 z 25.04.2016 r.
- DAK-07 „Akredytacja jednostek inspekcyjnych”, wyd. 8 z 25.04.2016 r.
- DAP-04 „Akredytacja laboratoriów wzorcujących”, wyd. 9 z 15.02.2016 r.
- DAPT-01 „Akredytacja organizatorów badań biegłości”, wyd. 5 z 25.04.2016 r.
- DAVG-01 „Akredytacja weryfikatorów rocznych raportów dotyczących emisji gazów cieplarnianych”, wyd. 5 z 29.04.2016 r.

PCA dostosowało własne procedury działania i wdrożyło postanowienia niżej wymienionych dokumentów EA, IAF, ILAC:

- EA-2/18 „Przewodnik dla jednostek akredytujących dotyczący zakresów akredytacji organizatorów badań biegłości”.
- IAF MD 8:2015 „Zastosowanie normy ISO/IEC 17011:2004 w obszarze systemów zarządzania jakością wyrobów medycznych (ISO 13485)”.
- IAF MD 13:2015 „Wymagania dotyczące wiedzy personelu jednostki akredytującej dla systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji”.
- IAF MD 14:2014 „Zastosowanie normy ISO/IEC 17011 w obszarze weryfikacji i walidacji gazów cieplarnianych (ISO 14065:2013)”.
- IAF MD 16:2015 „Zastosowanie normy ISO/IEC 17011 w akredytacji jednostek certyfikujących systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności (FSMS)”.
- ILAC-P9:06/2014 „Polityka ILAC dotycząca uczestnictwa w badaniach biegłości”.

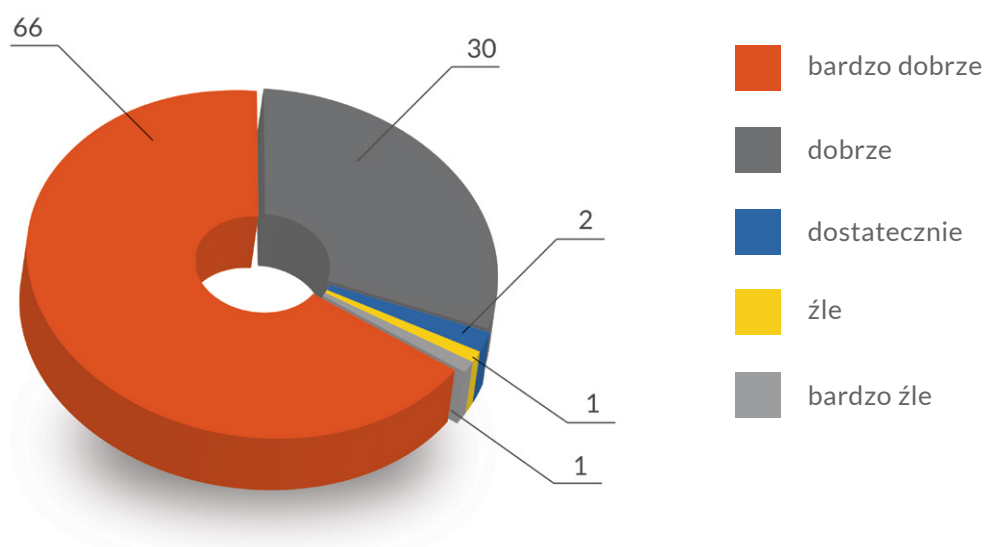

3.10 Informacje zwrotne od stron zainteresowanych

3.10.1. Badanie satysfakcji jednostek oceniających zgodność

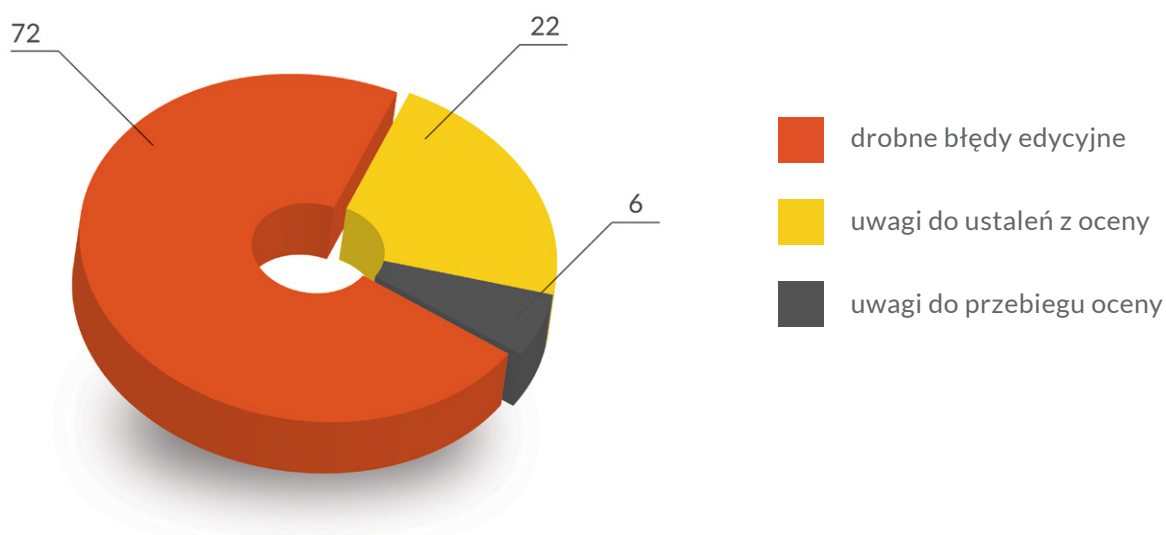
Jakość współpracy z PCA w 2016 roku (wartość w %)

3.10.2. Uwagi do wyników oceny i jej przebiegu (FA-71)

Na 1 949 ocen PCA otrzymało 64 zastrzeżenia do treści raportu z ocen i ich przebiegu, których podział tematyczny zaprezentowano na poniższym wykresie.

Podział tematyczny uwag do ocen przeprowadzonych w 2016 roku (wartość w %)

3.10.3. Skargi na PCA i akredytowane jednostki oceniające zgodność

10

SKARG NA DZIAŁALNOŚĆ PCA

W 2016 roku zarejestrowano i rozpatrzono 10 skarg na działalność PCA.

16

SKARG NA DZIAŁALNOŚĆ AKREDYTOWANYCH PODMIOTÓW

W 2016 roku zarejestrowano 16 skarg na działalność akredytowanych podmiotów, z czego rozpatrzono 10. Rozpatrzenie pozostałych 6 kontynuowane będzie w roku 2017.

3.10.4. Odwołania

W 2016 roku wpłynęło jedno odwołanie od decyzji o przerwaniu procesu akredytacji. Sprawa ta oddalona została przez Komitet Odwoławczy, a następnie w listopadzie 2016 roku skierowana przez jednostkę oceniającą zgodność do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (sprawa w toku).

W kwietniu 2016 roku odbyła się rozprawa przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym dot. odwołania oddalonego przez Komitet Odwoławczy w 2014 roku, która zakończyła się oddaleniem skargi. W konsekwencji sprawa została skierowana przez jednostkę oceniającą zgodność do Naczelnego Sądu Administracyjnego w czerwcu 2016 roku (PCA oczekuje na datę rozprawy).

4

Zarządzanie kapitałem ludzkim

4.1 Personel stały

Polityka kadrowa w PCA w 2016 roku była związana ze zmianami struktury organizacyjnej i nowymi kierunkami rozwoju. Zaistniała potrzeba weryfikacji kompetencji pracowników i określenie realizowanych przez nich zadań zarówno na poziomie opisów stanowisk pracy, jak i od strony ukierunkowanego rozwoju potencjału pracowników. Proces zarządzania kapitałem ludzkim związany był z nowym podziałem zadań i stanowisk w PCA, jak również z pozyskaniem personelu o określonych kompetencjach specjalistycznych. Powyższe zmiany organizacyjne wynikały z potrzeby doskonalenia prowadzonych procesów i wydzielenia obszarów technicznych w taki sposób, aby realizacja procesów akredytacji i nadzoru jednostek oceniających zgodność dla konkretnego obszaru technicznego odbywała się w ramach tej samej komórki organizacyjnej. W związku ze zmianami struktury i zadaniami konieczna była weryfikacja i uaktualnienie opisów stanowisk pracy, co spowodowało również zmiany stanowiskowe osób realizujących procesy akredytacji i nadzoru w komórkach organizacyjnych.

Jednym z kluczowych aspektów działania PCA, dzięki któremu procesy akredytacji i nadzoru mogą być realizowane z zachowaniem najwyższego poziomu profesjonalizmu oraz zgodnie z zasadami polityki jakości są kwalifikacje zawodowe specjalistów zatrudnionych w organizacji. W związku z powyższym polityka kadrowa Polskiego Centrum Akredytacji w 2016 roku skoncentrowana była zarówno na pozyskaniu doświadczonych pracowników w drodze rekrutacji, jak również na dokonaniu oceny kompetencji menedżerskich i rozwijaniu potencjału zasobów ludzkich wewnątrz organizacji.

Nowe zadania statutowe nałożone na PCA spowodowały, że plan zatrudnienia na 2016 rok zakładał zwiększenie liczby etatów i potrzebę obsadzenia wolnych stanowisk pracy. W wyniku procesów rekrutacyjnych przyjęto pracowników o ściśle wyselekcjonowanych kompetencjach i specjalistycznej wiedzy. Umiejętności i odpowiednie cechy osobowościowe stanowiły uzupełnienie profili kandydatów spełniających wymagania, ja-

kie określone są dla poszczególnych stanowisk w PCA. Łącznie w 2016 r. zatrudniono w PCA 11 nowych pracowników, w tym 4 pracowników posiadających doświadczenie na specjalistycznych stanowiskach związanych z zarządzaniem procesami i jakością uzyskanymi w jednostkach oceniających zgodność, którzy zostali przyjęci do pracy w komórkach organizacyjnych, zajmujących się procesami akredytacji i nadzoru. Pozostałych 7 pracowników przyjętych do pracy w PCA to personel doświadczony w takich obszarach jak m.in. działania PR i promocja oraz zarządzanie zasobami ludzkimi. PCA rozwiązało umowy o pracę z 5 pracownikami, w tym 2 stanowiska pracy zostały zwolnione z powodu uzyskania przez pracowników uprawnień do świadczeń emerytalnych.

Ważnym elementem prowadzenia strategii rozwoju zasobów ludzkich było wprowadzenie w maju 2016 roku Księgi Kompetencji PCA, która określa kluczowe kompetencje ogólnofirmowe, kierownicze i specjalistyczne, istotne z punktu widzenia organizacji. Księga Kompetencji jest podstawą do prowadzenia kolejnych działań z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, które będą zmierzały do stworzenia spójnego systemu działań rozwojowych w PCA, m.in. efektywnego systemu rocznej oceny okresowej oraz rozwoju pracowników opartego na zindywidualizowanym podejściu do doskonalenia zawodowego.

W II półroczu 2016 roku w PCA odbył się również proces oceny kadry menedżerskiej za pomocą metody oceny 360 stopni, który podyktowany był potrzebą sprawdzenia poziomu kompetencji kierowniczych. Wieloaspektowa ocena 360 stopni stanowiła podstawę do uzyskania informacji zwrotnej na temat sposobów pracy i działania ocenianych menedżerów, ich mocnych stron oraz wykorzystania ich potencjału w organizacji, a także obszarów do rozwoju. Konsekwencją powyższych działań było opracowanie i wdrożenie Indywidualnych Planów Rozwoju, które aktualnie przygotowane zostały dla kadry menedżerskiej, natomiast w 2017 roku zostaną nimi objęci wszyscy pracownicy.

4.2 Auditorzy i eksperci

Jednym z priorytetów strategicznych PCA jest dysponowanie personelem o specjalistycznej wiedzy oraz działanie na rzecz rozwoju ich kompetencji. Misją PCA jest dostarczanie wszystkim zainteresowanym stronom zaufania do akredytowanych wyników oceny zgodności oraz postrzeganie krajowej jednostki akredytacyjnej jako kompetentnego, bezstronnego i wiarygodnego partnera.

Dla osiągnięcia powyższych celów, PCA inicjuje i organizuje szereg spotkań z auditorami i ekspertami oraz regularnie monitoruje ich pracę. Stanowi to punkt wyjścia do procesu doskonalenia personelu PCA. Źródłem, wskazującym obszary do poprawy są wyniki monitorowania auditorów tj.: wyniki oceny auditora po każdorazowym zaangażowaniu przez PCA, okresowe obserwacje na miejscu, jak również wyniki ankiet satysfakcji wypełnianych przez klientów PCA, wnioski z rozpatrzenia skarg i inne uwagi wniesione przez strony zainteresowane.

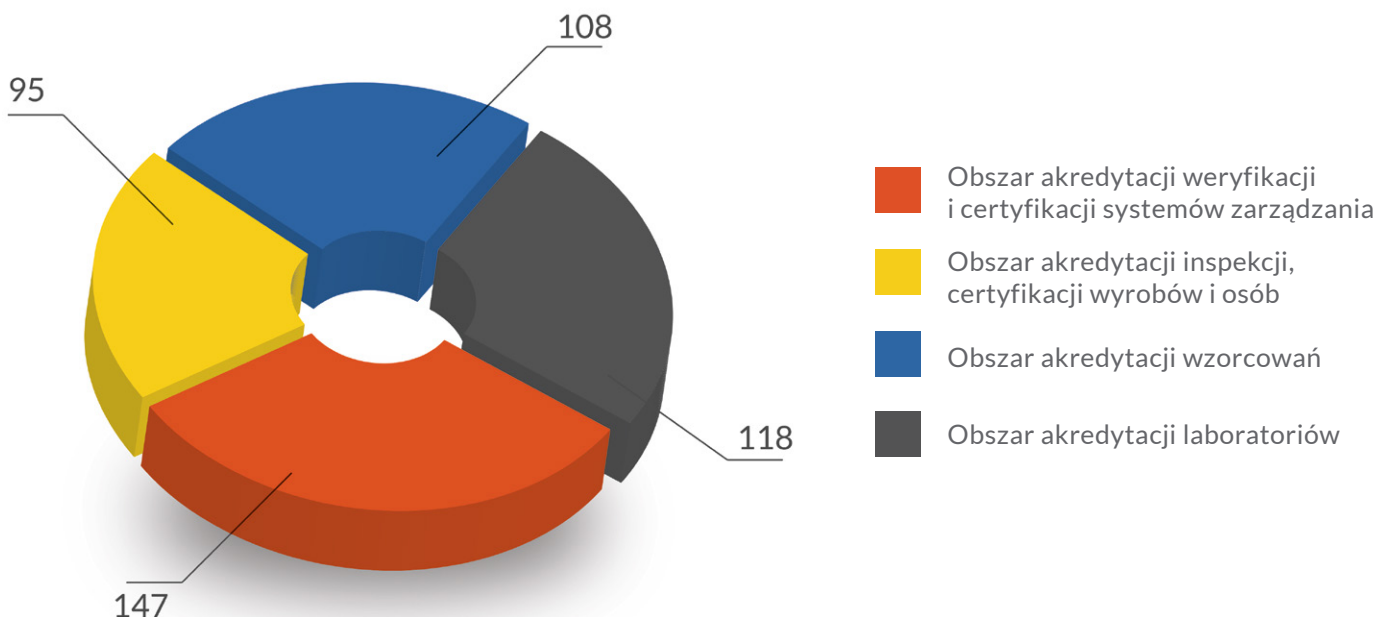
Regularne obserwacje auditorów wiodących podczas wykonywanej pracy przeprowadzane są przez najbardziej doświadczony personel PCA, który w dużej mierze jest personelem stałym. W 2016 roku zorganizowano 25 ob-

serwacji. Wnioski z oceny omawiane są z auditorem wiodącym bezpośrednio po obserwacji, a wraz z pozostałymi informacjami potwierdzającymi kompetencje auditora – stanowią podstawę decyzji w sprawie utrzymania statusu auditora.

Wszystkie uzyskane informacje w procesie monitorowania auditorów wykorzystywane są do opracowania programów szkoleń dedykowanych auditorom i ekspertom pod kątem doskonalenia i ujednolicenia procesów prowadzenia ocen w jednostkach oceniających zgodność. W 2016 roku przeprowadzono łącznie 23 szkolenia wewnętrzne dla 468 osób.

W celu poszerzenia bazy auditorów wiodących, PCA przeprowadza procesy stażowania kandydatów na auditorów wiodących. W 2016 roku 4 osoby ukończyły z wynikiem pozytywnym staż i zostały przekwalifikowane na auditorów wiodących. Proces stażowania z eksperta na auditora technicznego w 2016 roku zakończono dla 17 osób. PCA regularnie przeprowadza także rekrutację personelu zewnętrznego. W 2016 roku bazę PCA uzupełniono o 56 nowych ekspertów. Łącznie, w grudniu 2016 roku, baza liczyła 690 osób.

Szkolenia wewnętrzne PCA (liczba uczestników)

4.3 Komitety techniczne

Przy PCA działa Komitet Techniczny ds. Akredytacji (KTA), Komitety Techniczne Specjalistyczne (KTS) oraz Grupy Eksperckie (GE), będące ciałami opiniodawczymi w sprawach związanych z prowadzeniem działalności akredytacyjnej. Komitety techniczne działają w taki sposób, aby zagwarantować niezależność i rzetelność opinii i analiz. PCA zapewnia, że wszyscy członkowie komitetów są wolni od wszelkich handlowych, finansowych i innych nacisków, które mogą mieć wpływ na bezstronność wydawanych opinii.

Komitet Techniczny ds. Akredytacji (KTA)

KTA jest ciałem opiniodawczym, powołanym w celu wydawania opinii w procesach podejmowania decyzji w związku z prowadzonymi procesami akredytacji i nadzoru oraz w celu wypracowywania stanowiska w związku z harmonizacją podejścia do akredytacji w zakresie ogólnych wymagań akredytacyjnych (norm) i zasad oceny poszczególnych rodzajów jednostek oceniających zgodność.

Komitety Techniczne Specjalistyczne (KTS)

Komitety te są ciałami opiniodawczymi, złożonymi ze specjalistów reprezentujących zainteresowane strony, powoływanymi w celu wypracowania określonego stanowiska w związku z harmonizacją podejścia do akredytacji w specyficznych obszarach, w tym w związku z rozszerzaniem działalności akredytacyjnej.

Przy PCA działają następujące Komitety Techniczne Specjalistyczne KTS:

- ds. medycznych laboratoriów diagnostycznych;
- ds. środowiska;
- ds. rolnictwa i żywności;
- ds. akredytacji jednostek oceniających zgodność wyrobów budowlanych w zakresie regulacji krajowej;
- ds. oceny i certyfikacji bezpieczeństwa produktów informatycznych.

Grupy Eksperckie (GE)

Grupy te są zespołami specjalistów, powoływanymi w celu wydania merytorycznej opinii dotyczącej określonego zagadnienia technicznego lub rozwiązania określonego zagadnienia.

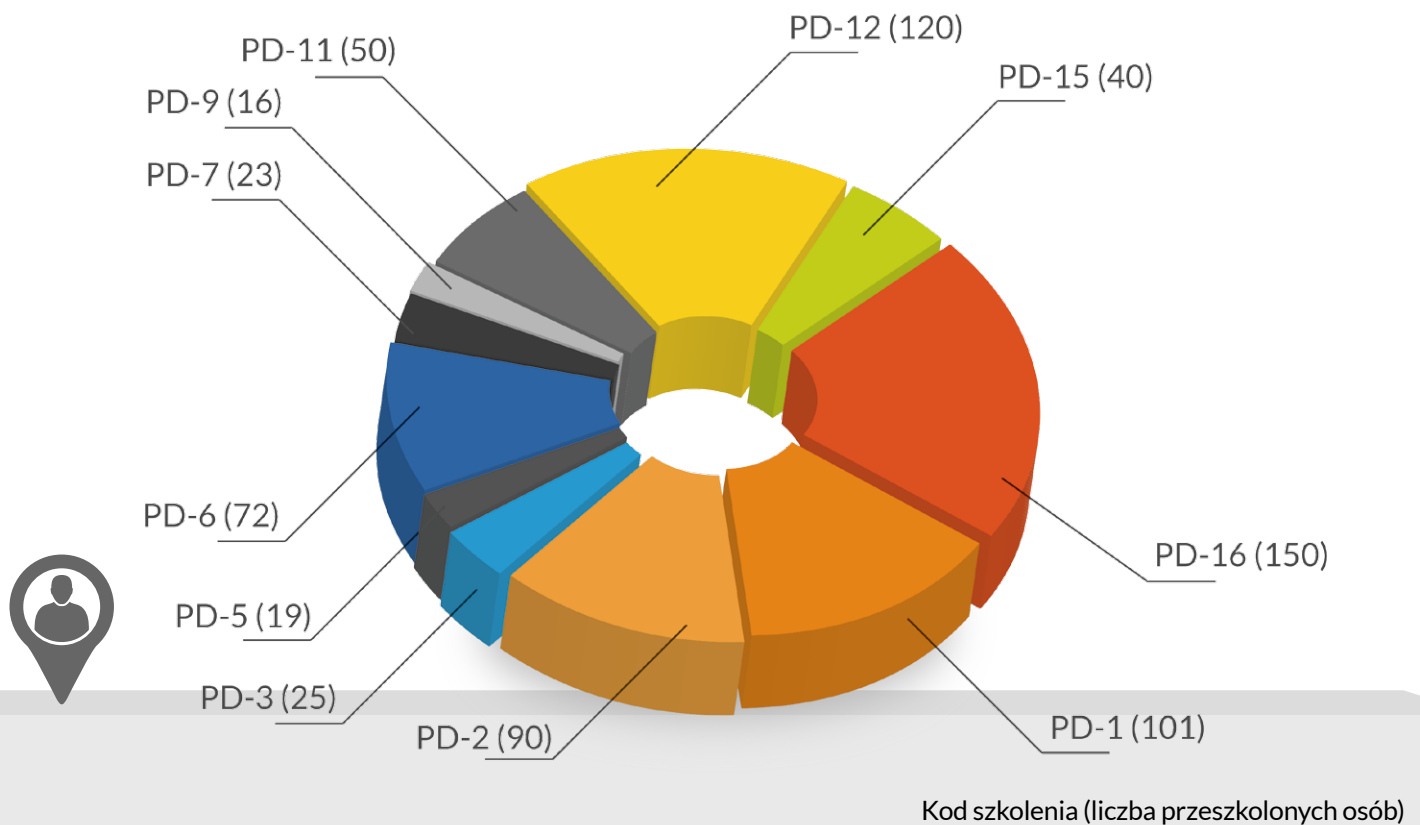
Przy PCA działają następujące Grupy Eksperckie GE:

- ds. dyrektyw;
- ds. akredytacji laboratoriów wykonujących badania DNA i daktyloskopijne;
- ds. akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących badania w obszarze medycyny nuklearnej i radioterapii;
- ds. akredytacji laboratoriów wykonujących badania obiektów inżynierskich, w szczególności obiektów mostowych;
- ds. akredytacji laboratoriów wykonujących pomiary pól elektromagnetycznych w środowisku pracy i środowisku ogólnym;
- ds. akredytacji laboratoriów wykonujących badania bezpieczeństwa użytkowania elektrycznego sprzętu do użytku domowego i podobnego;
- ds. akredytacji laboratoriów wykonujących badania odporności na działanie czynników środowiskowych;
- ds. akredytacji laboratoriów urzędowych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa;
- ds. akredytacji laboratoriów wykonujących badania odpadów dla potrzeb obszaru regulowanego;
- ds. akredytacji laboratoriów urzędowych wykonujących badania środków ochrony roślin na potrzeby rolnictwa ekologicznego;
- ds. akredytacji weryfikatorów wykonujących audyty przedsiębiorców wystawiających dokumenty potwierdzające wykonanie recyklingu.

4.4 Zarządzanie działalnością szkoleniową

W 2016 roku PCA przeprowadziło 30 szkoleń otwartych, w których uczestniczyło 706 osób.

Szkolenia otwarte – liczba uczestników wg kodu szkolenia

Wykaz tematyczny szkoleń:

- PD-1 System zarządzania w laboratorium. Zadania kierownika ds. jakości i kierownika technicznego.
- PD-2 Audit wewnętrzny w laboratorium.
- PD-3 Droga do akredytacji. Podstawowe elementy oceny PCA. Procedura akredytacji.
- PD-5 Wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012 z elementami auditu wewnętrznego.
- PD-6 System zarządzania w jednostce certyfikującej wyroby wg normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013.
- PD-7 Szkolenie dla auditorów PCA prowadzących ocenę wg normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005.
- PD-9 Szkolenie dla auditorów wiodących PCA.
- PD-11 Doskonalenie systemu zarządzania w jednostce certyfikującej systemu zarządzania wg normy PN-EN ISO/IEC 17021-1:2015-09.
- PD-12 System zarządzania w laboratorium. Zadania kierownika ds. jakości i kierownika technicznego. Audit wewnętrzny w laboratorium.
- PD-15 Metrologia – nadzorowanie wyposażenia pomiarowego w laboratoriach.
- PD-16 Nowelizacja normy ISO/IEC 17025. Kierunki zmian wymagań.

5

Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa PCA

PCA jako państwowa osoba prawna prowadzi samodzielną gospodarkę finansową²². PCA nie posiada oddziałów, a w trakcie roku obrotowego nie miało miejsca nabycie udziałów.

Aktywa

Wartość aktywów PCA wyniosła²³ 21 980 770,11 zł, w tym wartość środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych 6 747 794,46 zł.

Zobowiązania

PCA nie posiada zobowiązań długoterminowych. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wynosiły 186 375,21 zł i są regulowane w całości w należnych terminach. PCA nie korzysta z kredytów i nie występują zabezpieczenia na majątku Centrum.

Wynik finansowy w roku 2016

Działalność PCA w 2016 roku zamknęła się zyskiem brutto w wysokości 436 343,78 zł. Na zysk brutto składają się osiągnięte przychody w wysokości

21 349 874,51 zł oraz koszty ogółem w wysokości 20 913 530,73 zł. Głównymi przychodami PCA są przychody z tytułu ocen akredytacyjnych i ocen w nadzorze, opłaty za udział w systemie akredytacji oraz przychody z tytułu szkoleń. Koszty działalności PCA, w tym wynagrodzenia pracowników, są pokrywane z przychodów, uzyskiwanych z prowadzonej działalności.

Podstawą gospodarki finansowej PCA w 2016 roku był zatwierdzony przez Dyrektora plan finansowy, przekazany jako projekt w 2015 roku do Ministra Rozwoju oraz Ministra Finansów. Przedmiotowy plan przygotowany został zgodnie z obowiązującym formularzem PFOSPR i stanowi załącznik do uchwalonej przez Sejm RP i podpisanej przez Prezydenta RP ustawy budżetowej na 2016 rok. Celem kierowania i zarządzania procesem finansów jest zapewnienie stabilności finansowej PCA. Zgodnie z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok oraz opinią i raportem biegłego rewidenta, aktualna, a także przewidywana w najbliższej przyszłości sytuacja finansowa jednostki, w ocenie kierownictwa, jest stabilna, a jej wyniki satysfakcjonujące. Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku zysk netto zostanie przeznaczony na fundusz podstawowy.

5.1 Zmiana cennika opłat za czynności związane z akredytacją

W 2016 roku miała miejsce dwukrotna zmiana cennika opłat za czynności związane z akredytacją (DA-04). Pierwsza nowelizacja nastąpiła na początku 2016 roku i miała na celu doprecyzowanie zapisu dotyczącego obliczania osób zatrudnionych w akredytowanych laboratoriach i jednostkach inspekcyjnych, a także włączenie do cennika zasad naliczania łącznej opłaty za udział w krajowym systemie akredytacji dla kilku akredytowanych podmiotów.

Druga nowelizacja cennika była następstwem opublikowania rozporządzenia²⁴ Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sposobu ustalania opłat za czyn-

ności związane z akredytacją jednostek oceniających zgodność oraz maksymalnych wysokości tych opłat. Nowelizacja nastąpiła w dniu 18.11.2016 r. i spowodowała dostosowanie wysokości opłat do maksymalnych stawek wskazanych w rozporządzeniu oraz obniżenie opłaty wstępnej dla wszystkich podmiotów i obniżenie wysokości opłaty za uczestnictwo w krajowym systemie akredytacji dla laboratoriów i jednostek inspekcyjnych zatrudniających do 20 osób.

Powyższe nowelizacje cennika miały na celu realizację polityki państwa w zakresie wspierania małych przedsiębiorstw.

²² Zgodnie z art. 54 ust 1 ustawy o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku z dnia 13 kwietnia 2016 r.

²³ Stan na dzień 31.12.2016 r.

²⁴ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawie sposobu ustalania opłat za czynności związane z akredytacją jednostek oceniających zgodność oraz maksymalnych wysokości tych opłat (Dz.U. z 2016 poz. 1850).

